

Chicago 29, Ill.
Petrou Stas fonštėntinas
6816 S. Rockwell str
Chicago 29, Ill.

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

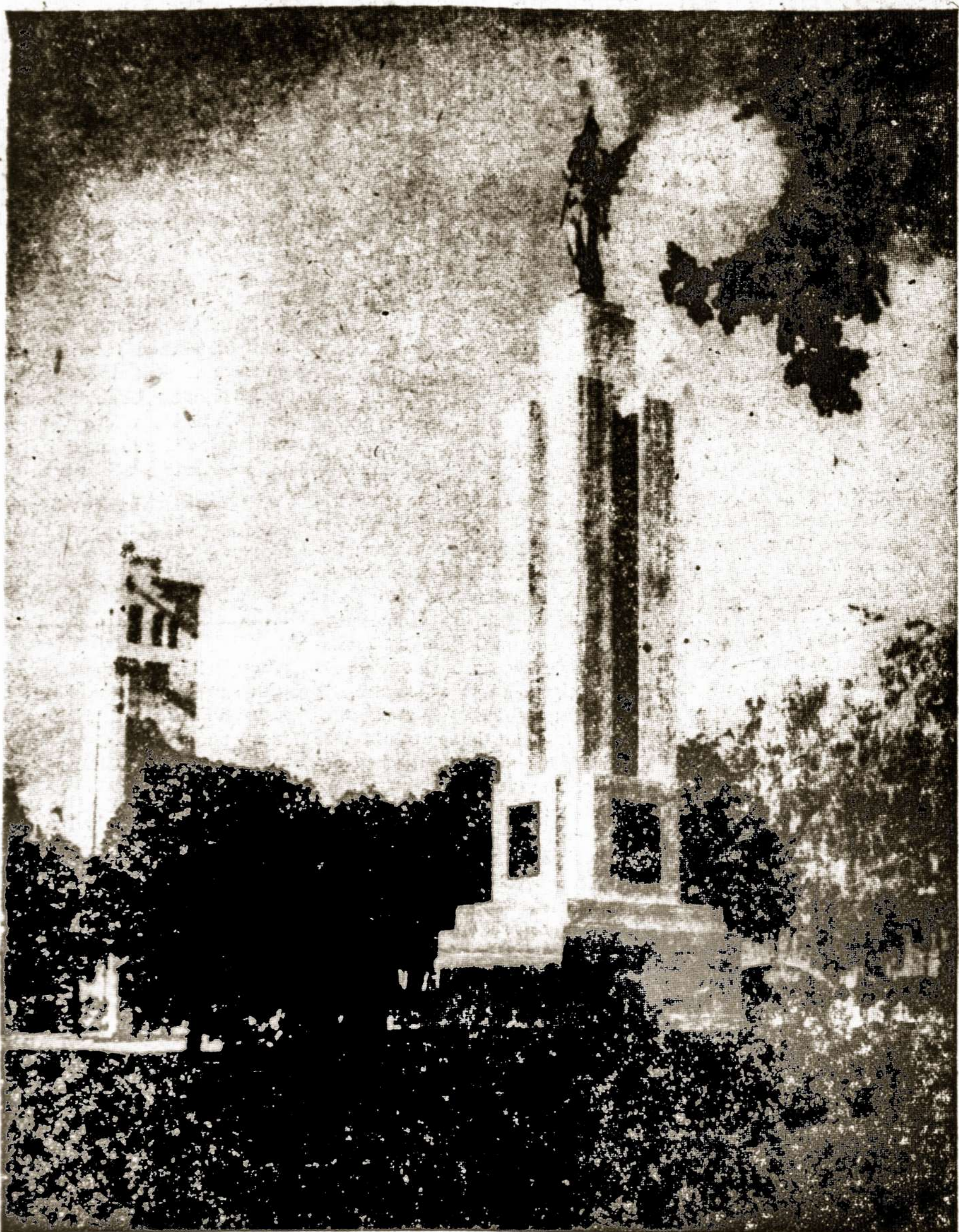
XI metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, sausio (January) 5 d. 1956 m.

Kaina 10 c.

Nr. 1 (275)

Laisvės paminklas, Kaune

Vieton įprastinių linkėjimų

Jaunoji lietuvių išeivių tautos karta, augdama ir brėsdama sveti mose sąlygose, nesulaikoma tols- ta nuo tautos kamieno, jos istori- jos, tradicijų ir tėvų dvasios. Šių nutolimo vyksmą žymiai paspartina dalis lietuviškos spaudos, kuri siekdama savo siaurų, dažnai ego- istinių tikslų, siekimų, viską, kas kovojančiam lietuviui buvo ir yra šventa. Pralietas Lietuvos savano rių, partizanų bei karių kraujas už Lietuvos laisvę, lietuvių tautos garbę ir valstybės gerovę, baigia išgaruoti klastoje ir savanaudiškume, kuris brukta brukamas tiek Lietuvos pavergėjų, tiek jų pase- kėjų — marksistinių materialistų.

Tam nuodijimo vyksmui sulau- kyti, reikalinga vjeningos valios, ryžto, kieto darbo ir gyvų pavyz- džių.

Lietuvos Laisvės Kovų Invali- dai, mūsų supratimu, galėtų ir tu- rėtų būti gyvenimui kelrodžiai priaugantį lietuvių kartai.

Tauta, kuri negerbia savo did- vyrių, pati nėra verta pagarbos. Mes esame įsitikinę, kad plačioji lietuvių masė nestokuoja ne tik pagarbos, bet ir meilės savo pilkie- siams didvyriams. Tačiau šiandien- ni nekas su ja nesiskaito, jos nuomonės ir jausmų neatsižvelgia.

Pasinaudodami karo sąlygų ir bolševikinio teroro sukurtomis priemonėmis ir metodais, įvairaus plauko politiniai dezertierai už- gaudę lietuvių valią ir norą ryžtis didesniems žygiams. Pavienių asmenų bei atskirų gru-

pių bandymai grąžinti lietuvių išeivijai tikėjimą Lietuvos ateiti- mi, susidurdavo su tokiu galingu pasipriešinimu ir puolimu, prieš kuriuos neatsilaikė net gana tvir- tos asmenybės.

Laisvoji Lietuva, gerai supras- dama, tautos didingumą ir jos sun- kumus, jau kelinti metai veda at- kaktą lietuviškų jėgų mobilizaci- ją didžiajam žygiui — Lietuvos išlaisvinimui.

Be puolimų ir plūdimų, Laisvo- ji Lietuva susilaukė ir gana stam- bių laimėjimų. Lietuvos Nepri- klausomybės Tautos atsidarimas, nuoširdus Lietuvos Diplomatines Tarnybos jai pritarimas, lietuviškų rezistencinės kovos ir politinių sąjūdžių jungimasis — yra ryškūs rodykliai, kurie kalba už tai, kad lietuvių išeivija laukia ir siekia konkrečių darbų ir žygių.

1956 metai žada lietuvių išeivi- jai būti istoriniais metais. Šiais metais lietuvių visuomenė turės įrodyti, kad ji ne tik nori, bet ir ryžtasi aukoti bent dalį savo par- tinių bei asmeninių interesų di- diesiems Lietuvos išlaisvinimo rei- kalavimams.

Pirmieji žingsniai jau yra pa- daryti. Didžioji lietuvių dvasinio atgimimo srovė pradeda judėti. Ji veržiasi gaivališkai, nesulaikoma- mai tiek tremtinių, tiek senųjų lietuvių sujungtomis jėgomis į pa- čią pasaulinės politikos širdį — New Yorką. Jos atgarsiai ne tik jun- tami, bet garsiau girdimi visose laisvojo pasaulio šalyse.

Visu nuoširdumu ir visomis jė- gomis jungdamiesi į šią didžiąją srovę, mes kviečiame visus savo bičiulius, bendradarbius ir skaity- tojus prisidėti visomis išgalėmis prie šio didžiulio, bendro žygio, kuriam niekada nebus per daug jėgų.

DETROITAS

IŠ DLTGS. VIEŠNAGĖS —
POBŪVIO

(Reportažas)

Gruodžio 11 d. Detroito Lietu- vių Tautinių Grupių Sambūris su- ruošė viešnagę — pobūvį, kuria- me dalyvavo tautinių grupių at- stovai ir kviešti svečiai. Svečių tarpe dalyvavo žinomas visuome- nininkas ir politikas Juozas Ba- čiūnas.

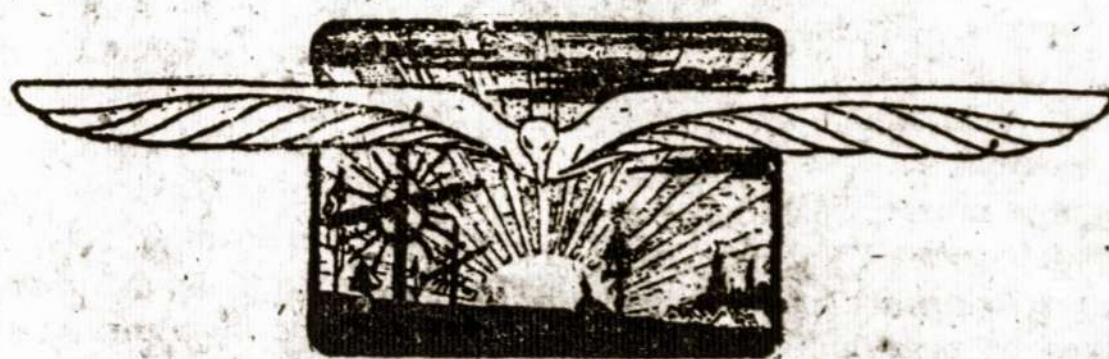
Viešnagės — pobūvio išvaka- rėse, t. y. šeštadienio vakare, J. Bačiūnas buvo pakviestas tarti trumpą žodį į Detroito lietuvių visuomenę per Elenos Raubienės ir Valentino Saladžiaus vedamą lietuvių radijo pusvalandį. — Į radijo stotį J. Bačiūnas atvyko tautinių grupių atstovų lydimas, kurį radijo klausytojams pristatė V. Saladzius. K. Veikutis, padėko- jęs Elenai Raubienei ir Valentiniui Saladžiui, tarė sveikinimo žodį: "Turiu garbingą pareigą, tautinių grupių vardu, sveikinti čia esantį visiems žinomą Didįjį Lietuvį Juo- zą Bačiūną. Mielas Juoze, mano nuoširdūs linkėjimai sveikatos ir ištvermės ir dar ilgus, ilgus metus

būti kelrodžiu mums pareigos žy- giuose dėl Tautos ir Tėvynės". Alfonsas Gilvydis prašė padaryti pranešimą apie pasilikusių Euro- poje lietuvių nuotakas ir bendrai išpūdžius iš kelionės po Europą.

"Gerą vakarą, malonūs radijo klausytojai", prabilo Juozas Ba- čiūnas. Apgailestavo, kad išsa- maus prašomo pranešimo padary- ti negalėsia, nes kalbėti esą daug ką, o laikas ribotas; apie tai pla- čiau rašas į spaudą, bet kiek lai- kas ir sąlygos leis, išpūdžiais pa- sidalinsias su radijo klausytojais. Nors, tiesa, laikas buvo ribotas ir pranešimą prisėjo glaudinti, bet vistiek, palyginamai per trumpą laiką spėjo vaizdžiai atpasakoti esančių Europoje lietuvių nuotai- kas, pabuvojimą Vlike ir matymą- si su viešojo politinio gyvenimo vadovais. Susidaręs vaizdas, kad visi Europoj gyvenę lietuviai de- dą viltis į Ameriką ir Amerikos lietuvius ir, kad dar esą neprarade tikėjimo į Lietuvos laisvę. Paba- goj savo pranešimo perdavė det- roitiečiams Europos lietuvių lin- kėjimus ir prašė neužmiršti Balfo ir Vasario 16-tojo Gimnazijos.

Sekmadienį Ukrainiečių Politi- nio Klubu salėje prasidėjo susirin- kimas, kuriam pirmininkavo Al- fonsas Gilvydis ir sekretoriavo Kazys Veikutis. Po trumpos ati- darymo kalbos, pagrindiniu kal- bėtoju pakviestas Juozas Bačiū- nas, kuris buvo nuvykęs į Euro- pą, tikslu asmeniškai įsitikinti Vliko santykius su tautinėmis grupėmis ir Lietuvos diplomati- niais atstovais. Juozas Bačiūnas savo turinigu pranešimu perda- vė klausytojams ryškų vaizdą iš turėto Vlike posėdžio ir iš pasi- kalbėjimo su diplomatiniais bei tautinių grupių atstovais. Prane- šimui pasibaigus, buvo visa eilė paklausimų, į kuriuos J. Bačiū- nas atsakė paprastu, bet visiems suprantamu būdu. Tiesa, buvo iš- keltas klausimas dėl Vliko pinig- nės atskaitomybės, bet ir čia Ba- čiūnas sumaniai mokėjo įtikinti klausėją, kad negalima aiškinti tą, kas viešai neskelbtina. Kalbe- jo ir Windsoro lietuvių kolonijos klebonas kun. Vincas Rudzinskas, kuris savo-jautrioje kalboje iške- lė ir pirmą eilę tautiškumą ir te- vynės meilę. Susirinkimo oficia- lioji dalis baigta tautos himnu. Vėliau prasidėjo vaišės, laike ku- rių pobūvio dalyviai išreiškė nuo- mones ir padarė savo išvadas. Lai- ke vaišių, Vasario 16-tojo gimna- zijai surinkta 70 dolerių. Svečių tarpe matėsi: M. Šnapštys, inž. Stanjulis, pulk. Šepetys, Jar. Ka- ralius, Karolis, Šteponauskas, P. Petrutis, J. Ambroze ir kt. Val- gius gamino ir stalus puošė A. Sa- deikienė, o jai tartininkavo Gai- žutienė ir Šeputienė.

"LL" reporteris

Sekantį "L. L." numeryje pradėsime spausdinti:

1. BALIO GRAŽULIO novelė — "Atostogos lapkrityje";
2. JUOZO ALRODOS — "Kas galėtų pašalinti "šaltąjį karą" tarp lietuvių?"
3. ROKAS PETKEVIČIUS — Dar apie suvalkiečių sukilimą;
4. M. JŪRA — Vokietijos lietuvių balsas.

EIKIM LIETUVOS KELIU!

LIETUVOS vergovės pančiai tebėra kieti. Priespaudą Tėvynėje ir žiauriam ištrėmime kenčiantieji žūsta arba turi tvirti miglotame laukime, gelbėdamiesi tik kantry- bę ar gudrumu. Jų viltys stiepia- si į laisvės kraštus. Juos stiprina pasitikėjimas, kad laisvėje esantie- ji tautiečiai daro viską jiems iš- gelbėti.

Išgelbėjimas tėra Lietuvos ne- priklausomybės ir žmogaus lais- vės Lietuvoje atstatymas. Visomis išgalėmis to siekti yra kiekvieno lietuvių Didžioji Pareiga.

*

Yra galingų pajėgų, susirūpi- nusių vergovės patekusiomis tau- tomis. Jos yra ir Lietuvos laisvės švyturys. Su jomis bendrai ren- gti Lietuvos vergovės pančių trau- kyti yra patikimiausias kelias mū- šų Didžiajai Pareigai atlikti.

Laisvuose kraštuose susiduria- me ne su Lietuvos priešų jėga, o su jo klasta, siekiančia atitraukti nuo Lietuvos nepriklausomybės gynimo ne tik Lietuvai abejinguo- sius, bet ir jos nuoširdžius drau- gus.

Todėl reikia ginti ir stiprinti Lietuvos teisių pripažinimą laisvų kraštų valdžioje ir visuomenėje. Reikia žadinti jų ryžtą padėti Lie- tuvai. Reikia parūpinti duomenų Lietuvos priešų skleidžiamomis nepriklausomos Lietuvos anči- mams ir jos dabartinės vergovės garbinimams atremti. Reikia nuo tikrovės neatitrūkusio supratimo, kaip palaikyti kenčiančių tautie- čių atsparumą ir ištvermę bei kaip apsaugoti juos nuo neatsakingų klaidinimų. Reikia apčiuopti ir sąžiningai nušviesti priešų Lie- tuvai daromas žalas, įžvelgti ne tik jo nesėkmes, bet ir laimėjimus. Ypač reikia stengtis atidžiai ste- bėti ir teisingai įvertinti tautos atsparumo reikšinius ir nepalūžu- sias jos pajėgas.

Tam reikia kruopščiai, be at- vangos sekti ir tirti Lietuvos gy- venimo tikrovę, vengiant iš anksti- nių sprendimų ar noro įtakoję kylančių spėlojimų.

*

Visų laisvėje besireiškiančių lietuviškųjų pajėgų sutelkimas vie name nepriklausomybės kovos ži- dinyje, galėjo būti vienas iš tin- kamųjų kelių tiems uždaviniams atlikti. Bet tam skirtasis židinys virto kovos laukų dėl įtakos. Žy- mi visuomenės dalis liko dirbtinė- mis užtvaramis iš jo išskirta. O jame likusiųjų tarpe per metų eilę vyko ir tebevyksta rikiavimai ir persirikiavimai. Nuolatinis, ypač ginėjų lydimas rikiavimasis yra darbo pragaistis.

MES, jungiami dabar už Te- vynės ribų velkiančių organizaci-

jų, žinomų Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio, Lietuvos Laisvės Kovo- tojų Sąjungos, Lietuvių Resisten- cinės Santarvės ir Lietuvių Tau- tinio Sąjūdžio vardais,

atsižvelgdami susidariusios pa- dėties Lietuvos nepriklausomybės kovos tvarkyme,

jausdamiesi tos padėties neat- palaidoti nuo Didžiosios Pareigos vykdymo,

būdami vienodų pažiūrų dėl Lietuvos nepriklausomybės kovos būdų bei priemonių, tvirtai tike- dami tų pažiūrų teisingumu ir su- tarę jų pagrindu derinti savo vei- ksms —

nutarėm sudaryti

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKĄ,

kovos dėl Lietuvos nepriklau- somybės židinį, telkiantį užsie- niam tos kovos barui tinkamasias pajėgas ir priemones.

Lietuvos Nepriklausomybės Talka seka ir taria pavergtos Lietu- vos būklę,

rūpinasi priemonėmis palaikyti tautos atsparumui prieš vergovę, padeda nepriklausomos Lietuvos valstybės įstaigoms atlikti Lietu- vos nepriklausomybės kovos užda- vinius, padeda laisvėje esantiems Lietuviams teisingai suprasti esa- mas Lietuvos gyvenimo sąlygas ir palaikyti savąjį pasiryžimą kovo- ti dėl Lietuvos nepriklausomybės, rengia naujų duomenų Lietuvos bylos gynėjams ir naujų priemo- nių skleidžiamam Lietuvos rei- kalo supratimui laisvųjų kraštų.

Lietuvos Nepriklausomybės Talka atskleidžia naujas galimy- bes dėtis nepriklausomybės kovon organizacijoms ir asmenims, gyve- niškai suprantantiems už Tėvy- nės ribų vedamos kovos pobūdį.

LNT neturi vidujinių srovinių rungtynių ir įtakos pasidalinimo problemų. LNT su pieku nesivar- zo dėl kompetencijos. LNT dirba ir padeda dirbti kitiems Lietuvos nepriklausomybės labui.

LNT yra ir bus reikalinga ryž- tingų talkininkų — mokslininkų, menininkų, laikraštinkų, sveti- mų kalbų mokovų, organizatorių, medžiagos rinkėjų ir jos tvarky- tojų, kruopščiai rašto darbininkų ir techninių specialistų. LNT yra ir bus reikalinga lėšų atlikti- niems darbams įvykdyti.

Mes; LNT pradininkai, pasilik- dami savarankėmis organizacio- mis LNT darbo sritin nejeinan- čiuose reikaluose, Lietuvos nepri- klausomybės kovoje dalyvaujame per Lietuvos Nepriklausomybės Talką, jos darbą lėšomis remia- me per Lietuvos Nepriklausomy- bės Fondą.

Tad visi į LNT įsijungusių or- ganizacijų nariai ar rėmėjai, gy- vai ir su pasišventimu atsiliepi- me į LNT bei LNF vadovybes ar įgalotinių atsikreipimus, energin- gai atlikime mūsų pasiūlomus už- davinius!

Po pasaulį išsiblaškūsieji, bet laisvę besinaudojantieji lietuviai! Nepamirškime su ta laisvę susiju- sios Didžiosios Pareigos!

Kviečiame visus į Lietuvos Ne- priklausomybės Talką, į naują švečioje šalyse vedamą Lietuvos laisvės kovos kelią!

L. Atgimimo Sąjūdis
L. Laisvės Kovotojų Sąjunga
L. Rezistencinė Santarvė
L. Tautinis Sąjūdis

(LNT veikimo dėsniai 3 pusla- pyje).

Kultūrinis gyvenimas Čikagoje

Dailiojo žodžio koncertas

Skirtas įteikti "Draugo" romano premijai, įvyksta sausio 15 d., sekmadienį, 4 val. po pietų Sakalų salėje. Programoje dalyvauja: dailiojo žodžio koncerto menininkai: Bern. Brazdžionis — Los Angeles — Kalifornija, H. Kačinskas — New Yorkas ir Ant. Gusjaitis — Bostonas, kurie Čikagai gerai pažįstami ir visada turi nepaprastą pasisekimą. Romano 1.000 dol. premijos mecenatas kun. dr. J. Prunskis.

Keturi valdovai

Tokiu vardu pasirodė mūsų jauno rašytojo Stasio Džiugo knygelė mažiesiems. Ilustracijos dail. V. Stančikaitės. Tai 36 pusl. pasaka mūsų jauniems skaitytojams. Ilustracijos net keturių spalvų. Knygelė gražiai išleista lietuvių salezių Italijoje, prižiūrėtinai dail. Aleksandravičiui. "Keturi valdovai" savo išvaizda ir skoningu tekstu ir iliustracijų sudėtinumu yra rimtu konkurentu Vytes Nemunėlio "Meškiukui Rudnoskiui".

Dramaturgo Juozo Petrulio

Veikalas "Prieš srovę" jau repetuojamas ir bus pastatytas vasario pabaigoje. Režisierius — aktorius veteranas Stasys Pilka, dekoratorius — ilgą laiką dirbęs vokiečių teatruose, dail. Liūdas Vilimas. Kun. A. Strazdelio rolė atliks akt. A. Brinka. Stato Čikagos Lietuvių Teatras, esąs Liet. Ben-

druomenės Čikagos apygardos žinioje.

Studentų vakaras

Sausio 14 d. 8 val. vakare Lietuvių Auditorijoje įvyksta Lietuvių Studentų Šalpos Fondo ruošiamas menų vakaras — koncertas. Programoje: solistė Juozė Kristolaitė, muz. A. Kučionas ir studentų mefinės pajėgos. Po programos šokiai, grojant Balio Pakšto orkestrui. Be to, veiks turtin-gas bufetas ir bus kiti įvairumai. Kadangi šio vakaro pelnas eis neturtingiems studentams paremti, todėl visų lietuvių pareiga turėtų būti — padėti prie šio kilnaus tikslo geresnio pasisekimo.

Išvyksta studijų Europon

Viena iš žinomų solisčių, tik tremtyje pasirodžiusi, Prudencija Navickaitė — Bickienė, pastaruoju laiku dalyvavusi Čikagos Lyric Theatre operos chore ir turėjusi didelę solo partiją, išvyksta tolimesnių studijų Europon. Ilgesių laiką apsisistos Milane — Italijoje.

Paskaitos

apie Mažąją Lietuvą

Mažosios Lietuvos Bičiulių Drosos Čikagos skyrius pradėjo ciklą paskaitų apie Mažąją Lietuvą. Jau skaitė: G. Galva, mok. M. Nauras, mok. B. Babrauskas ir sausio 13 d. skaito dr. G. Valančius, tema: "Karaliaučiaus reikšmė Lietuvai. Paskaitos vyksta Lietuvių Auditorijoje. Skyriui vadovauja J. Gaizutis.

EILERAŠČIAI

Juozas Mikuckis

MOTINOS KALBA

Mažam po gurgždančiąja linge, Kaip vyturio dainelė ankstyba, Skambėjo žodžiai stebuklingi — Tai motinos kalba.

Svetur pasaulio šaukė sodai, Viliojo nežinia raiba, Per sąsaras terei palaimos žodį Tu motinos kalba.

Aptemusių vilčių pastogėį Šviesa esi ir pažiba, Mūs kaimo lino togoj Tu — motinos kalba!

Išgirdęs kuą švelniausią žodį toly, Šaukiu aš: pagarba jums, pagarba! Kad neužmiršote, o sese, broli! — Tai motinos kalba.

Nutilis gyvenimo verpetai širdę, Mirtis atšlinks nelaba — Paguoskit gestančiąją širdį Man motinos kalba...

SVETIMTAUTEI

Nesuprantamais man žodžiais Primeni tu mano kraštą, — Apie mūs girias ir sodžius Tu žinai iš knygy, rašto.

Kam tai pasakoji visą! Nirtu audros mane blokti Nuo aukštų krantų Dubysos Iki svetimųjų bokštų.

Jokis raštas, jokios knygos Nenupieš man gimto krašto: Ar jam žydint, ar užsnigus, — Jį nupiešti — nėra rašto.

TU GĖLĖ NE MANO SKONIO

Vai, tu gėlė ne mano skonio: Perdaug jau tavo spalvos ryškios! Esu šiaurės aš palikuonis — Tu mano meilė nesi ryški!

Mane vis šauks unieguoti toliai, Ledais sukaltų upių lygiai, Tau audros svetimios lig šiolei, Pusnyiai jūs kalnams priliję.

Ir lauks manęs ten gelsvakasės Sniegiulių krašto moteriškės... Grožybė... Tau šalna pakas ją — Tu mano meilė nesi ryški!

Iš "Lyrikos kraitis". Išleido "Terra", 1954 m., Čikaga.

Visuomenės žiniai

(Dėl dail. A. Varno pareiškimo)

Ponas Adomas Varnas 1955 m. lapkričio mėn. 3 dieną "Laisvosios Lietuvos" Nr. 44 savo pareiškime "Visuomenės žiniai" surado nekultūringą ir ligi šiol neįprastą būdą ne tik mane visuomenės akys sunaikinti, bet kartu pakenkti ir organizuojamai religinio meno parodai, kurios rengimo komiteto nariu ir pats p. Varnas buvo sutikęs būti, gerai žinodamas, kad aš jai pirmininkauju. Dėl kažin kokių asmeninių priešasčių sugalvojus iš komiteto pasitraukti ir neturėdamas kuo savo pasitraukimo pateisinti, p. Varnas griebsi nepagrįsto šmeižto ir melagingo dokumentų aiškinimo. Įtartina atrodo ir pono Varno intencija rūpintis reikalais, kurie tiesioginiai jam nepriklauso. Čikagoje turime žmonių, kuriuos tie klausimai tiesioginiai liečia, o taip pat dvasininkų, kurie galėtų nuošaliai nuo tų reikalų stovėjusių p. Varną tiksliau pažinoti. Tie žmonės žino ir gali patvirtinti, kad aš Bažnytinio Meno Muziejaus rinkinių ne savavališkai naikinau, kaip p. Varnas kaltina, bet savavališkai juos gelbėjau, ir tokiu būdu bent pagrindinius to muziejaus eksponatus pavyko išsaugoti. Pono Varno šmeižtas man itin skaudus, nes jis panašus ir kaltinimai tėvauzduyte. Ponas Varnas gerai žino, kad tas Bažnytinio Meno Muziejaus buvo mano kūrinys, mano vaikas: aš jį organizavau, dėl jo siejau ir tam darbu buvau pašventęs gražiausią savo gyvenimo laiką.

Ponas Varnas, remdamasis man iškeltais kaltinimais spaudoje dėl muziejaus savavališko naikinimo, tos spaudos nenurodo. Toks elgesys prasilenkia su visais padurumo dėsniais. Tačiau p. Varnas, norėdamas mane visai jau sunaikinti, dar negarbingiau pasielgia, remdamasis dokumentais (Lietuvių Archyvo II tomo 91 psl.), ne cituodamas juos, bet darydamas melagingas, tik savo tikslui naudingas, išvadas. Nurodydamas J. Archyvo II t. 91 psl. (kuriam aš spausdintas dar blošvikmečiu rašytas protokolai), p. Varnas pamiršta nurodyti ir 92 psl., kuriame yra ne tik to protokolo pabaiga, bet ir, svarbiausia, Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigos komentaras. Iš jų p. Varnas aiškiai gaili matyti, kad nukentėjo ne tie Bažnytinio Meno Muziejaus eksponatai, kuriuos aš, gelbėdamas, pervežiau į Vilniaus Dailės Muziejų, bet kaip tik tie, kurie pasilikau Kaune (Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigos žinioje). Aiškumo dėliai pridėdu Liet. Archyvo II t. 91 ir 92 psl.

Protokolas

Aš, Zenonas Ivinskis, Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigos konservatorius, įgaliotas tos įstaigos vedėjo drg. V. K. Jonyno, 1941 m. vasario 3 d. paprašiau buv. Bažnytinio Meno Draugijos pirmininką kan. Praną Penkauską atvykti į Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigą ir suteikti žinių apie minėtosios draugijos laikytą Bažnytinio Meno Muziejų (Kaune, Seminarijos Rektorato Rūmuose).

Buvęs Bažnytinio Meno Draugijos pirmininkas kan. Pr. Penkauskas padarė tokį pareiškimą:

1. Bažnytinio Meno Muziejaus yra likviduotas, nes 1940 m. gruodžio mėn. 8 d. iš Vilniaus atvykęs dail. A. Valaška su dviem pagalbininkais pareiškė pagrindinę minėtojo muziejaus eksponatų dalį, pagal savo nuožūrą, perkėliai į Vilnių. Tuoj buvo pradėta eksponatų pakavimo darbas, kuris užtruko iki gruodžio mėn. 22 d. Eksponatų pakavimui buvo sunaudotas ir muziejaus inventorių, pvz., vitrinų, eksponatų lentynų, pridedamosios arba pastatomosios sienelės, langų užuolaidos. O 1941 m. sausio mėn. 6 d. į apie 50 deščių supakuotieji eksponatai dviem sunkvežimiais buvo išgabenti į Vilnių.

1941 m. sausio mėn. 17 d. muziejaus patalpos ir dar likusieji eksponatai, drauge su namais, perėjo Raudonosios armijos žinion, nes ji perėmė Rektorato namą. Kiek žinau, buvusieji dar muzie-

jaus patalpose eksponatai, kurie buvo likę, buvo sunėsti į tų namų rūšį. Dėl siauro ir rūsį įėjimo keleto paveikslų rėmai iš vieno alatorėlio buvo palikti lauke. Pats paveikslas buvo išimti iš rėmų ir sulankstyti. Kieno žinioje dabar yra rusyje padėtas buv. Bažnytinio Meno Muziejaus turtas, man neteko sužinoti.

2. Buvusioji Bažnytinio Meno Draugijos Valdyba įvykusiojo fakto akivaizdoje turi pareikšti, kad eksponatų savininkai, depozitoriai, reiškia šiai valdybai pretenzijas, reikalaudami grąžinti eksponatus, jų tik laikinai paskolintus muziejui ir bažnytinio meno parodai.

3. Buv. Bažnytinio Meno Draugijos Valdyba reiškia pasipiktinimą, kad Bažnytinio Meno Muziejaus, atstovaujantis Kaunijos sritį, yra iškeltas į Vilnių.

4. Jokių Bažnytinio Meno Muziejaus eksponatų perdavimo aktų nei A. Valaška, nei jo pagalbininkai nepalikė ir visai nepašnebuavo buv. valdybos apie tolimesnį eksponatų likimą.

5. Drauge su bažnytinio meno eksponatais buvo išvežti atskirame kambaryje buvusieji ir žemaičių vyskupystę liečią istoriniai dokumentai (per 40), priklausantieji Kauno Arkivyskupijos Kūrijai, bet nieko bendro neturintieji su bažnytinio meno eksponatais. Šie turėjo būti perduoti čia pat kuriam nors archyvu ar bibliotekai.

Visa tai turėdama galvoje, buv. Bažnytinio Meno Draugijos Valdyba laiko savo pareigą atkreipti Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigos viršininko dėmesį, kad minėtieji Bažnytinio Meno Muziejaus eksponatai, kaip vertingas tautos kultūros turtas, būtų tinkamai apsaugoti.

Kan. Pr. Penkauskas, Bažn. Meno D-jos buv. pirmininkas

Z. Ivinskis,

KPA Įstaigos Konservatorius

Gavusi apie tai žinią, Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaiga tuoj padarė žygių visai be apsaugos ir globos paliktiems eksponatams apsaugoti. 1941 m. sausio 14 d. į raudonarmiečių užimamą Kunigų Seminarijos rūmus buvo pasiųstas dail. Vaclovas Rataiskis, kuris 1941 m. sausio 15 d. iš rūmų pernešė į seminarijos bažnyčios zakristiją 44 paveikslus. Kitą dieną, t. y. sausio 16 d., su 7 darbininkais pernešė visą likusį turą: 104 paveikslus, 5 skulptūras ir 2 indus gėlėms. Zakristijos durys 1941 m. sausio 17 d. užantspauduotas Kauno Valstybinio Kultūros Muziejaus antspaudu. (Dail. Vaclovo Rataiskio 1941 m. sausio 18 d. pranešimas Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigai).

Kadangi vėliau antspaudas raudonarmiečių buvo atplėstas ir zakristijoje sudėtam turtui grėse su naikinimo pavojus, įstaigos siųstas tas pats dail. Vaclovas Rataiskis 1941 m. kovo 3 d. visus tuos daiktus pergabeno į Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigos būstinę Totorių g-vė Nr. 12 (Vaclovo Rataiskio 1941 m. kovo 2 d. pranešimas Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigai).

Buv. Bažnytinio Meno Muziejaus ir Kunigų Seminarijos rūmų kultūros ir meno daiktus perimant į valstybinę apsaugą, buvo pastebėta, kad rūmuose gyvenę raudonarmiečiai 2 senus arnotus naudojo kojom sluoštyti. (Dr. H. Eliass-Kairiūkštys ir dail. Vaclovo Rataiskio 1941 m. kovo 1 d. pranešimas Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigai).

Totorių g-vė Nr. 12 būstinėje likusieji bažnytinio meno eksponatai buvo išsaugoti nuo sunaikinimo, nors "Glaivito" vadovybė kart kartėmis kėsinosi juos išmesti tiesiog į gatvę, kaip nereikalingą šlamštą. Šis epizodas vaizdžiai rodo, kaip bolševikai žiūrėjo į religinį meną.

Be Bažnytinio Meno Muziejaus išardymo, raudonarmiečiai brutaliai sunaikino ir Parodos aikštėje buvusius etnografinius rinkinius. Ir kyla klausimas, kur gi p. Varnas šiame protokole įžūrėjo kaltinimą man dėl Bažnytinio Meno Muziejaus eksponatų naikinimo?

Šiame mano straipsnyje nėra įmanoma pateikti visos Bažnytinio Meno Muziejaus likvidavimo isto-

rijos, tačiau bent pagrindinius faktus, manau, visuomenei bus naudinga žinoti.

Bažnytinio Meno Draugija, kurios pirmininku buvo kan. Penkauskas, dar prieš bolševikų okupaciją buvo pavedusi man rūpintis Bažnytinio Meno Muziejaus perkėlimu iš Kauno į Vilnių, todėl bolševikmečiu rašytame protokole pasipiktinimas dėl muziejaus eksponatų perkėlimo Vilniun, turėjo būti padidintas iš kitur. Bažnytinio Meno Muziejaus atstovavo ne tik Kaunijos sritį, bet visą Lietuvos Bažnytinę provinciją, ne tik eksponatais, bet ir priklausomybe, nes tam muziejui steigti buvo reikalingas visų Lietuvos vyskupų sutikimas. Jo perkėlimas sostinėn niekam nekėlė jokio klausimo. Kodėl kan. Penkauskas anais laikais pasirašė tokį protokolą, kuriame nebuvo viskas pasakyta, man nėra žinoma.

Pasipiktinimas dėl depozitorių negrąžintų eksponatų yra visai nelogiškas, nes anomis dienomis toks grąžinimas buvo neįmanomas ne tik techniškai (eksponatai buvo iš visos Lietuvos bažnyčių), bet ir juridiniai, nes jau buvo išleistas ir Paleckio pasirašytas visų kultūros turtų nacionalizacijos įstatymas. Prieš to įstatymo išleidimą buvau siūlęs kan. Penkauskui tuos eksponatus išskirstyti po artimiausias bažnyčias, bet jis nesutiko. Mano toks siūlymas kilo dėl to, kad baiminamas eksponatų likimu, nes žinojau, jog ruošiamas visos Lietuvos muziejų reformos projektas, kuriame numato mas iš antireliginių muziejų; buvo pavojus, kad iš to paties bažnytinio meno muziejaus gali padaryti antireliginį. Ta baimė pasitvirtino per muziejinkų suvažiavimą Vilniuje, kuriame žinomi asmenys (nenorėdamas kenkti, jų pavardžių neskelbiu), pateikė projektą, kuriame buvo įtrauktas ir antireliginis muziejus. Tačiau antireliginiam muziejui nepritarė tuometinė valdžios administracija.

Nepritariau mano sugestijai eksponatus išdalinti po bažnyčias kan. Penkauskas, tuomet Kunigų Seminarijos rektorius, matyvo tuo, kad Vaclova buvęs jam pareiškęs, jog Kunigų Seminarija ne būsianti paliešta, o Bažnytinio Meno Muziejaus buvo Kunigų Seminarijos patalpose ir priklausė jos administracijai. Pamatęs tokį kan. Penkauskos nesorientavimą naujoje aplinkoje, nutariau Bažnytinio Meno Muziejaus eksponatus gelbėti savo rizika.

Bažnytinio Meno Muziejaus jau neturėjo kredito, o man rūpėjo, kad kas nors muziejų saugotų, todėl panelei Eugenijai Radvilaitėi (kan. Penkauskos giminaitei), vienintelei to muziejaus tarnautojai, alga mokėjau iš savo asmeniško lėšų, kad ji tenai budėtų ir reguliariai apie muziejų padėtų informuoti mane Vilniuje, kur ėjau pareigas Vilniaus Dailės Muziejuje. Kai tik gavau iš jos telegramą, kad Kauno Vykdamosis Komitetas žada netrukus užimti muziejų, tuojau su aštuoniais Vilniaus Dailės Muziejaus pareigūnais atvažiavau į Kauną. Muziejuje sutikau kan. Penkauską ir jam pareiškiau, kad dėl apsaugos noriu eksponatus perkelti į Vilniaus Dailės Muziejų ir juos inkorporuoti kaip Bažnytinio Meno Muziejaus depozitą. Kan. Penkauskas prašė eksponatų neimti, nes jis manęs, kad to muziejaus buvimas gali išgelbėti rektorato rūmus, kuriuose jau buvo apsigyvenę iš savo patalpų išmesti seminarijos profesoriai ir kiti kunigai. Palikti eksponatus tikram pavojui irgi nebuvo galima. Jiėškodami išėitės, su kan. Penkausku sutarėme, kad aš paimsiu tik pagrindinę eksponatų dalį, o kitą paliksiu ir nukabintieji eksponatai bus pakeisti kitais, kad patalpos neatrodytų pasikeitusios. Tas ir buvo padaryta. Tikėdamiesi stebuklo — o gal gi muziejus tikrai nebus palieštas? — tąkart atrinktus eksponatus su bendradarbiais tik supakavome ir išvykome atgal į Vilnių be jų, nors buvome atvažiavę su sunkvežimiais. Tačiau nereikėjo įgai laukti (kaip ir iš protokolo matyti), ir iš p. Radvilaitės gavau pranešimą, kad skubėčiau paimti eksponatus, nes jau ruošiamasi užimti muziejų. Tuojau, nulykęs su Vil-

Leonas Sabaliūnas,

Studentų sambūrio Santara pirmininkas ir studentų žurnalo "Lituanus" vyr. redaktorius.

Lietuvių Kultūros Klubas

meginis susirinkimas

Detroit, Mich.

Lietuvių Kultūros Klubas meginis susirinkimas įvyksta 1956 m. sausio 8 d. 4 val. p. p., Tarptautinio Instituto rūmuose (111 E. Kirby, — prie Woodward ir prieš Meno muziejų).

Bus renkama nauja LKK valdyba ir kt. organai.

Skt. Kunigunda Kodatienė skaitys paskaitą tema: "Skautybė po savą ir svetimu dangum."

LKK nariai, skautai ir skautės, be to, visi! Detroitie gyvena! Lietuval maloniai kviečiami į šį svarbų susirinkimą atsilankyti.

LKK Valdyba

niaus Dailės Muziejaus personalu, tuos supakuotus eksponatus atvežiau į Vilniaus Dailės Muziejų ir juos tenai eksponavau, nebodamas, kad jie buvo ir religinio turinio.

Dėl priekaišto, kad nepalikau jokio perdavimo akto, galiu pareikšti, kad palikau muziejaus inventorių knygas, kuriose pažymėjau į Vilnių paimtuosius eksponatus ir pasirašiau. Tos knygos liko kan. Penkauskos žinioje. Turėjau dar vištį, atėjus momentui, kaip nors išgelbėti ir likusius eksponatus, tačiau p. Radvilaitė pradėjus dirbti kitur, kontaktas su Kaunu nutrūko ir muziejus buvo raudonarmiečių užimtas. Apie jo tolimesnį likimą sužinojau iš Liet. Archyvo II t. 92 psl.

Ponui Varnui nežinoma ir "Zemaičių vyskupijos archyvo" istorija. Protokole (Liet. Arch. II t. 91 psl.) aiškiai sakoma apie senes dokumentus (per 40), liečiančius Zemaičių vyskupiją, kuriuos aš su eksponatais paėmiau. Tie dokumentai buvo palikti be jokios globos ir tuomet buvo paskutinė progą juos išgelbėti. Negi tų dokumentų perkėlimą saugėnėn vieton — Vilniaus Dailės Muziejun — p. Varnas laiko kriminalu? Jei taip, tegu p. Varnas pasiskaito to paties Liet. Arch. II t. 92 psl. Kultūros Paminklų Apsaugos Įstaigos komentarus. Jie kaip tik ir parodo mano pastangų prasmingumą, nes Bažnytinio Meno Muziejaus eksponatai nukentėjo ne tie, kuriuos perkėliau į Vilnių, o likusieji Kaune; Vilniškiai, rusams, pasitraukus, vėl buvo grąžinti atgal. Iš tų pačių komentarų matome, kad buv. sunaikinti ir etnografiniai rinkiniai, priklausę Kauno V. D. Kultūros Muziejui. Atrodė, kad p. Varnas savo atsisaukimą į visuomenę dėl eksponatų "naikinimo" nukreipia visai ne tuo adresu. Tačiau anais laikais ne viskas buvo mūsų išgelbėti bei asmenų galioje. Jeigu jau iki tokių kaltinimų priėtume, tai reikėtų kaltinti ir lietuvių tautą, kad Lietuva atidavė rusams. Kur gi būtų logika?

Pono Adomo Varno užmetimai būtų teisingi ir aš juos priimčiau tuo atveju, jeigu aš, žinodamas, kad muziejaus patalpos bus užimtos raudonarmiečių, nebūčiau nieko daręs tiems eksponatams išgelbėti. Bet kada tie eksponatai buvo išgelbėti ir to "naikinimo" istorija yra visiškai priešingoje šviesoje, negu kaltintojas teigia, prašau visuomenę spręsti pono Adomo Varno intencijas.

Adolfas Valaška

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
317 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Pavarde ar slaptyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

— 000 —
Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Vyr. redaktorius Vyt. Staneika.
Redaguoja Redakcinė Komitija.
Straipsnius ir korespondencijos re-
dakcija taisy ir talpina savo nuosū-
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKA

VEIKIMO DĖSNIAI

I

Lietuvos Nepriklausomybės Tal-
kos veikimas remiamas supratimu,
kad Lietuvos nepriklausomybės
kova vedama pašalinti iš Lie-
tuvos žemių svetimą valdžią ir
sudaryti Lietuvos žmonėms sąly-
gas savam krašte demokratinio
būdo išsivystyti valdžią bei nusis-
tatyti valstybės santvarką ir san-
tykius su kitomis valstybėmis.

II

Rengimas dūmenų ir studijų
tokiais klausimais, kaip Lietuvos
vakarų bei rytų sienos, tarptauti-
nėje plotmėje svarstymai Euro-
pos ar jos regioninės integracijos
sumanymai, gyventojų repatriaci-
jos, okupacijų padarytos žalos at-
lyginimo, tautinių mažumų ir kiti
klausimai, kurių sprendimo bene
pagrindiniai bruožai numatyti
dar prieš faktišką nepriklausom-
ybės atstatymą, laikomi esmine
LNT uždavinių dalimi šalia tie-
sioginės veiklos Lietuvos nepri-
klausomybei atkurti.

LNT vengia šalia jos jau atli-
ktų ar patenkinamai atliekamų
darbų kartojimo.

III

Rengimas planų ar svarstymas
dėsninių nepriklausomos Lietuvos
ateities gyvenimui ar paskiroms
jos sritims svarstyti, jei paremtas
patikimais duomenimis apie Lie-
tuvosje esančią padėtį, laikomas
naudingų patariamųjų medžiagos
ateičiai rūpinimu, bet ne tiesiogini-
niu LNT uždaviniu. LNT nevaržo
savo dalyvių iniciatyvos ir pažiū-
rų tais klausimais. LNT laikosi
nusistatymo, kad būsimos Lie-
tuvos santvarkos galutinę sprendimą
gali būti tik pati tauta savam kra-
šte.

IV

Lietuvos nepriklausomo gyve-
nimo praeities vertinime siekiama
savo tarpe ir ypač jaunojoji kār-
toj bei kitų kraštų visuomenėse
palaikyti pagarbą nepriklausomai
Lietuvai. Jos laimėjimų tautos
gerovei bei žmonijos labai išskėl-
mas ir išryškimas laikomas vien-
ia iš priemonių Lietuvos teisei ir
nepriklausomybei ginti.

Nepriklausomos Lietuvos gyve-
nimo reikšinių kritika išskiriama
iš LNT uždavinių, bet LNT nevar-
žo savo dalyvių nuomonę tais
klausimais ir neieigia paskirų
nepriklausomojo reikšinių ar faktų
viešos kritikos, jeigu ją, pris-
laikant objektyvius faktų dėsty-
mo, siekiama išryškinti tobulensio
savitvarkymo idėjas. Tai pačią
dvias LNT skatina ir dabartinės
viešosios veiklos kritikoje.

V

Teisinės Lietuvos nepriklausom-
ybės pripažinimą tarptautinėje

LNT santvarka—pagrindiniai bruožai

Šalia Lietuvos Nepriklausomy-
bės Talkos pradininkų (LAS, LL-
KS, LRS ir LTS), jos nariais gali
būti ir kitos lietuvių organizaci-
jos (politinės, kultūrinės, profes-
inės, jaunimo ir t. t.), jeigu sutin-
ka su LNT veikimo dėsniais ir
drauge įstoja į LNF (Lietuvos Nepri-
klausomos Fondą) prisiimdamos
atitinkamus įsipareigojimus,
kurie su kiekviena įstojančia or-
ganizacija sutariami atskirai.

LNT priešakyje yra LNT Val-
dybė, sudaroma iš LNT dalyvau-
jančių organizacijų atstovų. (Būs-
tinė New Yorke). Šalia Valdybos
sudaroma ir LNT Taryba, spren-
džiantis veikimo gairių nustatymą
ir darbo planų tvirtinimą. Ji ren-
kasi ne rečiau, kaip kartą per me-
tus, arba sprendžia ir korespon-
dencinių balsavimu.

Atskirose vietovėse LNT dar-
bams vadovauti parenkami viet-

SKAITYTOJAI RAŠO

Pirma patys išsilaisvinkime

J. Gruodis, New Yorkas, N. Y.

Elilniam pliečiul atvirai pasi-
sakyti, ką jis galvoja apie mūsų
dabartinę laisvinimo akciją, yra
gana pavojinga. Pas mus, lietu-
vius, taip buvo, yra, ir, jei nieko
nedarysime, taip ir pasiliks, kad
tie žmonės, kurie iš "Dievo malonės"
— tapo mūsų emigracinio gy-
venimo lyderiais, elgiasi, lyg jie
būtų absoliutizmo laikų monar-
chai.

Neverta ir kalbėti apie visiems
žinomą faktą, kad vadovaujantie-
ji veiksniai nuo visuomenės, kaip
protujančios ir sugebančios sava-
rankiškai galvoti žmonių grupės,
nepriklauso. Juos už uždary durų
išstato, išrenka ir palaimina poli-
tikos amatu besiverčią "tautos at-
stovai". Iškilmingai kalbama apie
"srovės" ir kad tos srovės repre-
zentuoja visus geros valios lietu-
vius; bet tų geros valios lietuvių
niekas neklausia, ar jie sutinka,
kad juos tas ar kitas pilietis atsto-
vautų. Jam begėdiškai užčiaupia
ma burna, ir o nelaimingas tas,
kuris drįsta sušukti tyruose.

Dešimt metų prel. Krupavičius,
Vliko pirmininkas, skynė sau lau-
rus ten, kur jie neauga. Buvo pri-
eita ligi kurjozo. Spaudoje jis bu-
vo vadinamas mūsų vilnimi, žvai-
gžde, politiku, kurio pavydi sve-
timieji, stebuklingu reformatoriu.
Atrodė, jog jis turi stebuk-
lingąją Mozės lazda, tik sekime
jį! Tuos nelaiminguosius, kurių
tikėjimas Krupavičiumi nebuvo
jau toks tvirtas, jis be jokių sielos
skrupulų sugrupuodavo su bolše-
vikais, padarydavo juos ir vadis-
tais, okupantais...

Tokį nelaimingąjį galutinai pri-
baigti, atskubėdavo politikuojan-
čių katalikų ir marksistų koalicine
spauda. Tik prisiminkime pasku-
tinių dienų įvykius, pav. tauti-
ninkų išstojimą iš Vliko. Kiek pra-
keikimų krito ant galvų tų, kurie,
kaip anksčiau frontininkai, nebe-
rado galimū toliau pasilikti Krup-
avičiaus "vyriausybėje". Dešimt
metų Krupavičiaus Vlikas buvo
lyg šventykla, į kurią įeinant, rei-
kia už durų palikti kurpes.

Bet įvyko stebuklas. Kazkas
subrašė, sutratė iš vidaus, ir
New Yorke, už uždary durų, už-
sibarikadavus nuo spaudos atsto-
vų, Vlikas susilaukė Ataturkiškų
reformų. Kokios įtakos jos turės
į patį Vliką, pagyvensime — pa-
matysime. Bet viena labai būdin-
gą reikšinių už Vliko ribų, šio pa-
sikeitimo išdavoje, jau pastebė-
jome Katalikiškoji spauda, atsto-
vaujama vieno Čikagos dienraščio,
Vliko nebelaiko jau institucija,
kurios negalima paliesti paprastu
mirtingo žmogaus pirštu. Ko va-
kar dar negalėjome daleisti, šian-
dien patys skaitome šio dienra-
ščio puslapiuose parašyta juodu
ant balto. Vlikas, atstatydinus Kru-
pavičių, jau nėra neklaidingas. O
netikintieji, kurie vakar kritikavo
Vliką, šiandieną galite tikėtis nuo-
dėmių atleidimo.

Tik Naujienos, ortodoksiškų
marksistų taip vadinamas laikra-
stis, nepajudėjo iš vietos. Naujienų
fronte nieko naujo. Didysis Lais-
vintojas, kurį kai kurie juokda-
riai laiko nusipelnusiu veikėju,
šiuo savo elgesiu į katalikų —
marksistų koaliciją įpylė truputį
arseniko. Visuomenėje girdisi: ne-
jaugi ilgus metus užsitęsęs me-
daus meniu jau baigiasi?

Niekas nesibaigia, tautiečiai,
galite būti visai ramūs. Ši dviejų,
taip skirtingų srovių draugystė
yra dirbtina, kaip Hollyvudo mer-
ginų šypsenos. Praktika rodo, jog
žmonių smegenys yra išplaujami.
Ir su gėda reikia prisipažinti, jog
mūsų lietuvių smegenys tam plo-
vimui nėra labai atsparūs. Neretai

Cinikas iš Sinopo pasakytų, kad
kur yra daug maisto, ten yra ir

niai LNT Reikalų Vedėjai arba
vietiniai LNT Komitetai. Jų pa-
rinkimą ar sudarymą sprendžia
LNT Valdyba, vadovaudamasi
LNT dalyvaujančių organizacijų
vadovybių bei jų vietinių padali-
nių teikimu.

žiurkių. Didžiojo Laisvintojo nuo-
širdumui netikiu nei aš, nei dau-
guma lietuvių. Šis žmogus savo
veiklą Amerikos lietuvių tarpe
pradėjo V. Kapsuko, L. Pruseikos
ir kitų panašių tipų kompanijoje.
"Visų šalių proletarai, vienykitės"
— buvo tada jų šūkis. Karolis
Marksas ir Fridrichas Engelsas,
Grigaičio žodžiais tariant, tai ne-
užmirštami darbininkų klasės mo-
kytojai" (Naujoji Gaidynė Nr. 1).
Jisai tada rašė: "Mums visiems,
tiek radikaliesiems", tiek tikrų
įsitikinimu yra priėmę socialistų
organizacijos programą, rūpi vien-
as didelis tikslas — pagreitinti so-
cializmo tvarkos įvykimą dėl dar-
bininkų klasės ir visos žmonijos
labo".

Dėkui Dievui, nepavyko Grigai-
čiui įkūnyti Amerikoje Markso ir
Engelo idėjų. Tų idėjų skonį pa-
žino milijonai žmonių sovietiniu-
se kalėjimuose. Užtenka, per daug
ir to. Anais, Grigaičio, Pruseikos
ir Kapsuko laikais, katalikai buvo
tik klerikalai, išnaudotojai, žmo-
nių mulkintojai. "Politikos dir-
voje srovės negali eiti išvien. Nors
ir socialistai, ir klerikalai, ir tau-
tininkai dažnai kalba apie "Lietu-
vos laisvę", bet socialistų laisvė
labai skirtinga nuo klerikalų ir
tautininkų "laisvės" — citavo ka-
daisla Naujienas tas pats žurnal-
as.

Neprotinga būtų galvoti, kad
socialistų ir katalikų partijų san-
tykiuose būtų įvykęs koks nors
esminis pasikeitimas. Marksistinis
socializmas katalikams yra nuodai,
o socialistams katalikiška ideolo-
gija yra tik liaudžiai opiumas. Ut-
rechtio Arkivyskupas (Olandijoje)
uždraudė katalikams priklausti
socialistinėms draugijoms ir daly-
vauti jų veikloje. Tuo tarpu, ly-
ginant vakarų Europos ar Ameri-
kos socialistus su mūsų lietuviš-
kais Čikagos ar Bostono marksis-
tų pastebėjome, kad lyginame du
nesulyginamus dalykus. Vienoje
pusėje rasime stiprių intelektualų
ir kultūringų veikėjų, kitoje — Nau-
jienų ir Keleivio kalibro represen-
tantus.

Nežiūrint to, aukštieji lietuvių
katalikų hierarchai duoda visai ki-
tokį pavyzdį, nei Olandijos arki-
vyskupas. Tik prisiminkime dvie-
jų prelatų politinį vizitą pas Gri-
gaitį. Tik pagalvokime apie katali-
kų ir marksistų bendrą neapy-
kantą kitoms lietuviškoms patri-
jotiškoms organizacijoms.

Kodėl taip yra? Galima įžiū-
rėti dvi priežastis. Pirmoji, tai kai
kurių kaatlikų ir Grigaičio troš-
kimas, negalint pagarsėti už pa-
rapijos ribų, išgarsinti save bent
lietuviškų parapijų ribose. Ran-
domis susiėmus, tai lengviau at-
siekti. Antroji priežastis, P. Lu-
koševičiaus žodžiais tariant, tero-
ras. Daug kas lankstosi Grigaičiui
ne iš meilės, bet iš baimės. Savo
priešams jis negailestingas: jis
juos padarys ir fašistais, ir hitle-
rininkais, ir juodaskverniais, ir
storapliviais. Praktika rodo, jog
žmonių smegenys yra išplaujami.
Ir su gėda reikia prisipažinti, jog
mūsų lietuvių smegenys tam plo-
vimui nėra labai atsparūs. Neretai

Tėviškės sargyboje...

Su Šypseną

Kiško Lūpa

LAISVINIMO BARE

O kas gi būt iš tiesų,
Jei jau nebūtų lietuvių,
Iškylt aukščiau, tai "politics",
Ar mūsų galvos ten betiks.

Daina, linksmybė ir alus
Tegul užmigdo jų jausmus,
Tegul jie žūna, ar svarbu,
O mes kovokim liežuviu.

Švelnumas, melas, pažadai
Tai mūs geriausieji ginklai,
O kas vėliau po to ištiks,
Tai pasakysim "politics".

Ar Aš ir Tu ir Mes ir Jūs,
Neturi niekas būt prieš mus.
Tik mes, tik mes jug iš tiesų
Vaduojam kraštą nuo žmonių.

Kol dar yra avių galvų,
Dabok, žmogus, jas budrumu,
Jei neklausyt jos gerumu,
Bandyk palot šunies balsu.

Žiūrėkim mes jas iš tiesų,
Jos duoda mums gerų darbų,
O kaip jau mirti mums reikės,
Ar svarbu, kas avis žiūrės.

Lietuvių profesorų d-joj

Gruodžio 18 d. Lietuvių Pro-
fesorų Draugijos Amerikoje (LP-
DA) vadybos posėdyje buvo ap-
tarti rinkliavos rezultatai, kurių
suorganizavo valdyba, tikslu pa-
remti materialiai ir moraliai sun-
kioje būklėje atsideriusius vyres-
nio amžiaus profesorius ir tuomi
inėsti į jų niūrų gyvenimą nors
mažą šviesos kibirkstėlę, kuri lei-
stų jiems pajusti per šventes, kad
jie nėra visuomenės ir kolegų pa-
miršti.

Izdininkas prof. Rukuiža, paš-
ventęs daug laiko ir energijos
šiam aukų rinkimo darbu, prane-
šė, kad jis išsiuntė apie tūkstantį
laiškų su atsišaukimais, į kuriuos
susilaukė 110 atsakymų, kas su-
daro 11%. Jautriausią širdį šiame
reikale parodė miškininkai, kurių
40% atsiliepė, prisidusdami aukas.

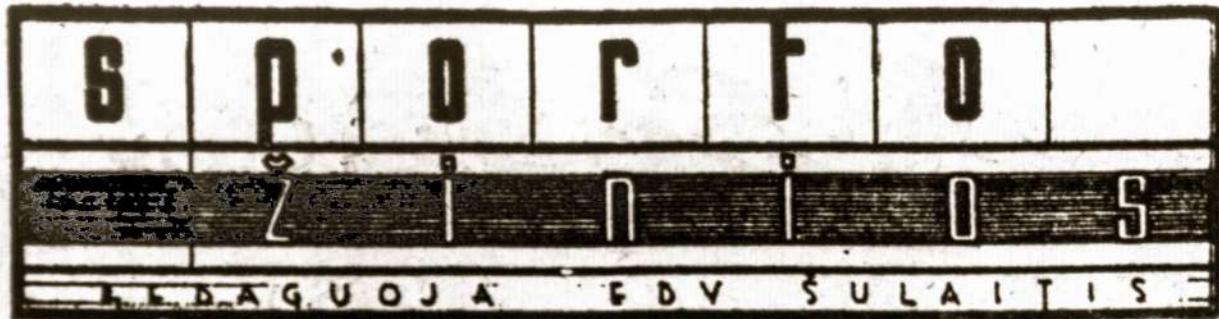
Po jų eina LPDA nariai (30%) ir
Čikagos gydytojai (20%). Aukų
surinkta 424 dol. ir dar du aukų
lapai negrąžinti. Smulki rinklia-
vos apyskaita bus paskelbta vė-
liau, gavus trūkstančius lapus.
Draugijos valdyba nutarė dar pa-
pildyti suaukoto sumą iš Draugi-
jos savišalpos fondo tokiu būdu,
kad atskaičius aukų rinkimo iš-
laidas, susidarytų apvali 500 dole-
rių suma, kurią nutarta paskirs-
tyti šioms profesoriams: Mykolui
Biržiškai 200 dol., Vaclovui Bir-
žiškai, Viktorui Biržiškai, Bagdo-
nui, Mačuliui, Prapuoleniui ir
Šimoliūnui po 50 dol.

Valdybos posėdyje šia proga
buvo pasisakyta plačiau apie au-
kų rinkimą, iškeliant mintį, kad
tokios atskirų organizacijų daro-
mos rinkliavos yra mažai efektin-
gos ir dažnai duoda tik nuosto-
lius. Aukotojai, smulkių organi-
zacijų iš visų pusių nuolat ragi-
nami, pasidarau abejingi ne tik
tokioms rinkliavoms, bet ir svar-
besniems tikslams. Atrodė, kad
būtų tiksliau, jei visos aukos bū-
tų renkamos vienos centrinės or-
ganizacijos. Tokia organizacija
turėtų didesnę aukotojų pasitikė-
jimą ir tiksliau paskirstytų suau-
kotas lėšas. Be to, ji, disponuoda-
ma didesniais sumomis, galėtų
nesitenkinti vien lėšų išdalinimu,
bet turėtų ir galimybę dalį jų su-
kaupti platesnių uždavinių įgy-
vendinimui, kaip poilsio namų,
prieglaudų ir kitų panašių visai
bendruomenei naudingų įstaigų
įkūrimui. Šiam tikslui galima bū-
tų susilaukti ir stambesnių aukų
bei turto palikimų, nes žmonės
rimtam reikalui noriau aukoja.
Aukų rinkimo sutikslinimo klaus-
simui aptarti, valdyba numato su-
kviesti atsakomųjų asmenų bei
organizacijų atstovų privatų pas-
sitarimą, kuriame galima būtų
pasidalinti mintimis, šiuo opiu vi-
soms organizacijoms klausimui.

Valdyba savo posėdyj išrinko
aušrininką profesorių Bagdoną,
sulaukusį 90 metų amžiaus, už jo
nuopelnus lietuvių bei ir mokslui,
Lietuvių Profesorų Draugijos A-
merikoje, garbės nariu.

Valdyba numato suruošti kar-
tu su studentais baliu, kurio data
ir vieta bus nustatyta vėliau.
Profesorų Draugijos valdybą
sudaro: M. Krikščiūnas — pirmi-
ninkas, Dirmantas — vicepirmi-
ninkas, Rukuiža — izdininkas, Ja-
siukaitis — sekretorius ir M. Nas-
vytis — harys. Valdyba pakvietė
į savo tarpą Draugijos narį V.
Petraitį, kaip po narį — korespon-
dentą.

V. P.

Redakcijos adresas: 1330 So. 51st Ave.
Cicero 50, Ill. Tel.: Olympic 2-4992.

NAUJA LAPA ATVERTUS

Ižengus į Naujuosius — 1956 Metus, norisi pasveikinti mūsų skyriaus skaitytojus, sportininkus ir visus geros valios lietuvius, jiems palinkint geros kloties ateities žygiuose.

Daugiau kaip pusmetis šiame skyriuje stengėmės duoti objektyvios sportinės medžiagos iš lietuviškojo ir tarptautinio sporto pasaulio. Kiek mums tas darbas pasisekė — paliekame spręsti Jums, mieli skaitytojai.

Visi žinome, kad kiekvienas darbas yra reikalingas talkos, todėl ir mes tikimės, jog šiais — Naujaisiais Metais mūsų skaitytojai ir bendradarbiai parodys dar didesnio susidomėjimo savuoju sporto skyriumi. Visi bendrai nusistatykime padaryti šį skyrį pačiu geriausiuoju!

Tad su viltimi ir pasiryžimu verčiame naują lapą mūsų sportinio gyvenimo knygoje. Švenčių laikotarpyje, laikinai užsimiršę kasdienybę, šviežiomis jėgomis kibkime į sportinį ir lietuvišką darbą.

Sporto Žinių Redakcija

— ○ ○ —

KREPŠININKŲ PASIRODYMAS ČIKAGOJE

Gruodžio 17 d. Čikagos Davis parko salėje įvyko pirmasis šį sezoną lietuvių krepšinininkų tarpusavy susitikimas, dalyvaujant dviem Neries klubo komandoms ir studentų Lituanica. Dar čia turėjo atvykti ir Clevelando Žaibas, bet jis, dėl snieguoto kelio, pabūgo tolimos kelionės ir išsėjos namuose.

Todėl tebuvo prarastos tik dvi jos rungtynės — Neris I — Lituanica 62:60 ir Neris II — Lituanica 54:51.

Pirmame susitikime tarp neriečių I, kurią sudarė bemaž visi čia gimusieji lietuviai ir studentai, buvo gana karšta kova ir pasekmė visą laiką buvo apylygė. Rungtynių pabaigoje studentai labiau pasispaudė ir turėjo pasekmę savo naudai, tačiau paskutinės sekundės atnešė Neriai laimėjimą.

Neris I kom. žaidė ir taškus pelnė: Nunez — 30, Vaičius — 13, Kamarauskas — 6, Aušra — 9, Blūdžius — 4, Izokaitis; Lituanica: Zubkus — 15, Munsy — 15, Tėvis — 11, Kaunas — 13, Bakaitis — 3.

Antrose rungtynėse studentai nė kiek nepašėję stovėjo žaisti prieš jauną Neris II komandą, anksčiau buvusį — Gintaro jaunųjų penketuką. Čia studentai buvo mažiau ryžtingi, negu pirmame susitikime ir nenuostabu, kad jie pralaimėjo. Neris jaunesni, krepšinių išmokę žaisti šiame krašte, turi gerų duomenų ir iš jų reikia laukti gerų žaidėjų. Čia kiek įspūdis gadino vieno iš jų žėgnojimasis prieš ir po baudos metimo. Mes nieko neturime prieš paskirų žmonių religinius jausmus, tačiau jiems praktikuoti, kaip ir kitiems dalykam, reikia rasti atitinkamą laiką ir vietą.

Už Neris II komandą žaidė: Tauras, Vygantas, Andrijauskas, Izokaitis ir Zumbakis.

NUGALĖJO LATVIUS

Gruodžio 11 d. Čikagos Oliver Instituto sporto salėje, Neries krepšinio komanda, kurią atstovavo buv. Gintaro jauniai, nugalėjo vietinių latvių penketuką — Dauguvos Vanagus 78:74. Už latvių komandą žaidė keletas žinomų žaidėjų iš Vokietijos treitinių stovyklų.

VI-tos Š. Amerikos Žaidynės

Š. Amerikos Lietuvių FASK-to nutarimu, VI-ųjų Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynių I-jo rato varžybos yra pavestos pravesti Vid. Vakarų Sporto Apygardai 1956 m. balandžio mėn. Čikagoje (planuojama balandžio 7—8 d. d.). Anksčiau skelbta žaidynių data—

vasario mėn. 4—5 d. d., daugumai klubų pagėdaujant, atšaukiama. Visais žaidynės liečiančiais reikalais galima kreiptis: Algirdas Bielskus, 771 E. 91st St., Cleveland 8, Ohio; J. Šoliūnas, 5254 So. Trumbull Ave., Chicago 32, Ill.

Lietuvių sportininkų šeimoje

* Sofija Kasperavičiūtė, Toronto Vyties sportininkė, dalyvavo Central Canadian Open stalo teniso turnyre ir moterų — pradedančiųjų klasėje laimėjo pirmą vietą.

□ R. Šimkus išrinktas Toronto Vyties krepšinio sekcijos vadovu. J. Zukas ir D. Laurinavičius pasikirti treneriais.

□ Aldona Urbonaitė, vadovauja Toronto Priskėlimo parapijos sporto klubo Aušros mergaičių sekcijai.

□ Edmundas Vengianskas dirba Mildos automobilių parduotuvėje Čikagoje. Jis anksčiau yra buvęs kelių vietos sporto klubų pirmininku, o dabar yra Vyr. FASK'o nariu. Gyvena — 4040 W. 19 St., Chicago 23, Ill. Tel.: CR. 7-4796.

□ Povilas Tautvaiša, Kazys Jakštas, Aleksandras Zujus ir Vladas Karpuška dalyvavo didžiuliam (89 žaidėjai) šachmatų turnyre Milwaukeeje, Wisc., lapkričio mėn. 25 — 27 d. d. P. Tautvaiša užėmė septintą vietą su 5,5 taško, K. Jakštas pelnė 4,5 tšk., A. Zujus — 4,5 tšk. ir V. Karpuška — 3 tšk. Turnyrą laimėjo A. Pomar — Ispanijos meistras su 6,5 tšk., antruoju buvo jugoslavas Radoičić, atsilikęs pustaškiu.

□ Vytautas Lazauskas, atsikėlęs iš Anglijos, naujai įstojo į Čikagos Lietuvių Futbolo Klubą.

Krepšinio pirmenybės Vasario 16-oj gimnazijoje

Hesseno apygardos krepšinio pirmenybių antrajame rate Vasario 16 Gimnazijos komanda turėjo jau tris susitikimus ir visus tris laimėjo. Rezultatai:

Vasario 16 Gimn. — TV, Heppenheim 72:34;
Vasario 16 Gimn. — TV Gross Gerau 129:57;
Vasario 16 Gimn. — TSG Darmstadt 94:64.

Pastarosios rungtynės įvyko lapkričio 13 d. Gimnazijos sporto aikštėje.

Pirmąjį susitikimą su TSG Darmstadt gimnazija buvo pralaimėjusi, todėl šios rungtynės gimnazijos rinktinėi buvo lemiamos, nes laimėjusiai komandai apygardos pirmenybėse tektų pirmoji vieta. Šios rungtynės sutraukė labai daug žiūrovų. Jų pasiūžūrėti buvo susirinkę beveik visi Hüttenfeldo ir apylinkių gyventojai.

Gimnazija rungtynes pradėjo didele sparta ir dideliu susikaupimu. Po kelių minučių ji jau vedė 10 taškų skirtumu. Kėlinį gimnazija užbaigė 43:26 savo naudai. Antrame kėlinyje sparta ir taškų persvara dar padidinama. Po labai įdomių rungtynių gimnazija laimi 94:64. Šiose rungtynėse gimnazijos vienetas pasirodė gerai, nes ir TSG Darmstadt komanda, sustiprinta vienu amerikiečių žaidėju, sužaidė labai gerai.

Po šio laimėjimo Hesseno apygardos pirmenybėse Vasario 16-os Gimnazija užima pirmą vietą taškų santykiu 14:2 ir krepšijų 704:400. Antroje vietoje eina TSG Darmstadt ir trečioje "Eintracht" Frankfurt. Gimnazija, turi dar sužaisti dvi rungtynes: gruodžio 12 d. Frankfurte prieš "Eintracht" ir sausio 7 d. Bad Homburge. Jeigu gimnazijai pavyktų šias rungtynes laimėti, tai ji Hesseno apygardoje užimtų pirmą vietą.

Vienas iš geresniųjų gimnazijos krepšinininkų, Vaidevutis Brakauskas, gruodžio mėn. 4 d. išemigruoja į JAV. Gimnazijos rinktinėi jo

SKAUTAI BUDI!

DETROITO SKAUTAI

Detroitie skautai savo veiklą pradėjo metų gruodžio 10—11 d. d. šventė savo veiklos penkmetį. — Detroito skautų vietininkija pedėjo 1950 metų pradžioje. Energingo ir visų pagarbiai prisimenamo a. a. Vytauto Tarvainio iniciatyva, sktn. Vladui Paužai aktyviai dalyvaujant, 1950 metų vasarą sudarytas skautų vienetas Baltijos vardu ir buvo įregistruotas LSS-goje.

Detroito skautai stovi pirmoje eilėje veikliausių organizacijų, visuomeninių ir kultūrinių požiū-

išvykimas bus labai jaudinamas, bet tikimasi, kad jaunosios gimnazijos jėgos tą spragą išlygins.

Gimnazijos sportininkų didelis bičiulis, Amerikos lietuvis inžin. Rudys, JAV aviacijos Wiesbadeno vyr. statybos inžinierius, padovanojo Vasario 16 Gimnazijos rinktinėi 3 naujus krepšinio kamuolius.

Vasario 16 Gimnazija dalyvavo ir Hesseno Bergstrasses apskr. stalo teniso pirmenybėse, užimdama tuos tarpus šeštą vietą. Lapkričio 12 d. gimnazijos tenisininkai sužaidė prieš Laudenbachą lygiomis 8:8.

SPORTAS PAVERGTUOJE LIETUVOJE

Trečiose dviračių lenktynėse aplink Lietuvą, nugalėtoju tapo Kazys Paršaitis 1374 km. nuotoliu, sukoręs per 43 val. 55 min. 25 sek. Antruoju atvažiuojo jo brolis Jonas, atsilikęs 2 min. 28 sek. Toliausias vietas užėmė: Mečislavas Jarmalavičius, Andrius Paršaitis, Alg. Jucevičius, Bronius Kulikaukas, Kazys Norvaiša ir kt. Lenktynės buvo vykdomos devyniais etapais.

— Rugsėjo 15 d. baigėsi pirmosios Lietuvos rankinio varžybos, prarastos Vilniuje. Jose varžėsi Kauno ir Vilniaus rinktinės bei 5 zonų nugalėtojai, viso 7 komandos. Baigmėje susitiko Kauno rinktinė ir Plungės "Lino Andriū" komanda, kurios baigėsi 3:2 kaudiečių naudai.

— Rugsėjo 24 d. Vilniuje įvyko Lietuvos lengv. atletikos pirmenybių uždarymas. Paskutinį dieną vilnietis Mikėnas 30 km. ėjime pelnė naują šalies rekordą, šį atstumą nuėjęs per 2 val. 24 min. 34 sek. Ši pasekmė yra geresnė už visos Rusijos rekordą. Pirmoje grupėje komandiniai I vietą laimėjo Kauno lengvatletai, antroje — Alytaus rajono sportininkai.

— Rugsėjo 28 d. buvo užbaigta 1955 m. Lietuvos stalo teniso komandinės pirmenybės, kuriose varžėsi 8 komandos. Pirmą vietą atiteko Kauno I kom., baigmėje įveikusiai Vilniaus I kom. Pirmenybės vyko Vilniuje.

— Sovietų Sąjogos futbolo B klasės pirmenybėse Lietuvą atstovauja Vilniaus "Spartako" komanda, kuri stovi IV vietoje iš 26 rungt., surinkusi 32 taškus. I v. užima Kišiniovo "Burevstniko" — 27 rungt. 40 tšk., II v. — Ivanovo "Krasnoje Znamia" — 27 rungt. 36 tšk. III — Kalinio "Spartakas" — 27 rungt. 33 tšk.

— Lietuvos futbolo pirmenybėse pirmąją "Raudonojo Spalio" komanda su 27 tšk. iš 18 rungt. Kitos komandos eina sekančia eile: II — Kauno "Lima" 17 r. 24 t., III — Vilniaus "Elfa" — 152 r. 20 t., IV Spartakas — 16 r. 19 t., V — Kauno Inkaras — 17 r. 18 t., VI — Panevėžio MSK — 15 r. 16 t., VII — KPI — 14 r. 16 t., VIII — Šaulių "Elnias" — 16 r. 15 t., IX — Šaulių "Gubernija" — 15 r. 7 t., X — J. Janonio fabrikas — 15 r. 3 t.

— Vorosilovgrade įvykusiose pusiauibaigmėse Sov. Sąjungos šachmatų pirmenybėse Lietuvos komanda išsikovojo trečią vietą ir įėjo į baigminį ratą.

(Šios žinios yra paimitos tiesioginai iš "Tiesos" puslapių. Ateityje šiame skyriuje talpinsime ir daugiau sporto žinių iš pavergtosios tėvynės. Red.).

riu. Jie yra ruošę visą eilę visuomeninių — kultūrinių pramogų, iš kurių pažymėtina: Jaunųjų menininkų pasirodymas — Clevelando jaunimo teatro pakvietimas su "Burtininko pinklėse", vietos jaunųjų vaidinimas "Mėlynas drungelis", skautų draugovių suruoštas koncertas, kuriame dalyvavo Clevelando studentų Trio, dainininkė Jina Variakojytė. Pastaruoju metu puikiai pastatytas V. Siskino veikalas "Džiaugsmas", kuris buvo net du kartus Detroito scenoje ir vieną kartą Čikagoje, žiūrovų aukštai įvertintas. Šalia to, skautai yra suruošę keletą skautiškų laujų gamtoje ir salėje visuomenei. Visa tai padaryta pasigerėtinai broliškų ir seseriškų gražių skautų ir skautiųjų vienetų bendradarbiavimu.

Skautiškoje programoje ir užsiėmimuose skautai suruošė keturias stovyklas, kuriose stovyklavo: pirmoje — 20 berniukų, antroje — 32, trečioje — 42, ketvirtoje — 50 berniukų. Turėta per 10 iškilų, draugovių ar būrelių apimtyje. Vienos iškilos (skaitininkų) metu padaryta 1500 mylių automobiliu, apkeliaujant visą Mičigano valstybę, aplankant įdomesnes vietas.

Artimo meilės tarnyboje — skautai talkininkauja skautėms ir bendromis jėgomis padeda savo broliams tremtyje — Vokietijoje. Skautai ir skautės yra pasiuntę gerojo darbo, paskirų rinkliavų ir aukų pavidale į Vokietiją apie tūkstantį dolerių ligoniams, skautams ir gimnazijai.

Dievo ir Tėvynės tarnyboje — skautai kasmet patys ruošia iškilmingų savo skautišką ir tautinių švenčių šventes — sueigas su pamaldomis vietos parapijos bažnyčioje ir programa salėje. Be to, talkininkauja ir prisideda prie kitų organizacijų ruošiamų švenčių, kaip Kariuomenės šventės minėjimo, Vasario 16-tos ir kitų.

Šiuo metu Detroito Baltija turi keturis skautų vienetus: Vitenio — jaun. skautų draugovę, Algimanto — skautų draugovę, Mindaugo — skautų draugovę ir Geležinio Vilko — skautų vyčių būrelį. Baltijos vietininkijai pradžioje sėkmingai vadovavo sktn. V. Pauža, a. a. pasktn. Vytautas Tarvainis, vėliau pasktn. Jonas Paruškevičius ir pasktn. A. Banionis. Dabar vadovauja pasktn. A. Šimoliūnas.

Nuo 1955 m. gruodžio 11 d. Vyriausio Skautininko įsakymu Baltijos vietininkija pakelta į tūnta. Keliolikos eilučių apimtyje yra neįmanoma nusakyti visą skautų veiklos nuėitą brandų kelią. Dabar, jau Baltijos tuntas, atšventęs savo penkmetį, tikrai gali pasidžiaugti savo skautiško darbo sėkmingumu. Už tai tenka dėkoti energingiems skautų vadovams, kurie nenuilstamai ir nežūrudami medžiaginių sąlygų, su skautišku veržlumu dirbo. Pagarba ir dėkin gumas priklauso skautų tėvams ir rėmėjams, kurie tiek materialiniai tiek moraliniai remia ir padeda skautų vadovams ir skautams. — Skautų vadovybė, atžymėdama gražų skautų vadovų, tėvų ir rėmėjų bendrą darbą, penkmečio proga, išleido atitinkamą ženklelį, kuriuo yra apdovanojami pasižymėję savo talka skautų, tėvai ir rėmėjai. Tas ženklelis yra platinamas ir skautų tarpe.

Penkmečio minėjimas

I skautų veiklos penkmečio šventę atvyko Vyriausias Skautininkas Stepas Kašrys, Vyriausioji Skautininkė Ona Zaiskienė ir II-ro Rajono Vadeiva v. s. V. Šenbergas. Gruodžio 10 d. buvo kuklus vyriausių skautų vadovų ir vietos skautų vadovų pobūvis — arbatėlė, kurioje prie kavutės ir pyragaičių buvo broliškai pasikalbėta. Sekmadienį — gruodžio 11 d. įvyko iškilminga sueiga ir po jos pamaldos Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Čia dalyvavo visos skautiųjų, pasktn. Ž. Buknytės vadovaujamas, tuntas. Vakare, Holy Redeemer mokyklos auditorijoje, įvyko pakartojimas spalvingo ir teatrališkai pastatyto veikal "Džiaugsmas".

Ir kur berasi miškų gražuolį — elnią, jei ne Lietuvos pajūry, Kuršių kopose, kur šiuo metu vergija ir mirtis...

Don Varno veteranų poste

— Metinis posto šokių vakaras buvo sėkmingas ir atnešė nemažą pelną. Jo rengimo komisijos pirmininku buvo komandotojas P. Mosteika, reklamai pasitaravo — J. Jonikas ir E. Sulaitis, įvairius darbus dirbo — A. Andersonas, A. Zaleskis, J. Miklius, S. Samoška, E. Pocius, J. Stoškus, J. Stanaitis, J. Karklys ir kt.

— Posto, kalakutų traukimo ir polkų pramoga, lapkričio mėn. 19 d. posto patalpose, praėjo puikioje nuotaikoje ir sutraukė nemažą lankytojų.

— Kazys Černauskas yra naujas šio posto narys. Jis dirba pas savo tėvą, kuris yra statybos kontraktorius. Nuo pavasario Kazys žada pradėti studijuoti statybos inžineriją.

— Ramūnas Bužėnas taip pat yra vienas iš neseniai įstojusių į Don Varno posto narių šeimą. — Ramūnas yra pasižymėjęs sporto srityje, ypatingai futbole (soccer). Būdamas kariuomenėje, jis priklausė futbolo komandai, kuri laimėjo Europos karinių pajėgų meistrijo vardą. Čikagoje jis žaidžia už vietinio Lietuvių Futbolo Klubu vienuolikę.

— Don Varno mėnesinį narių susirinkimą, įvykusį gruodžio m. 2 d., pravedė naujasis komandotojas — Musteika. Vėlavų įnešimo ceremonijomis vadovavo — V. Monkus, o maldą perskaitė — G. Gudas. Pranešimus padarė: J. Jonikas, S. Samoška, J. Stanaitis; E. Milleris ir kt.

E. Š.

NEREIKTŲ PAMIRŠTI.

Kad J. Tumas—Vaižgantas siejosi dėl Lietuvos laisvės iš pat jaunystės — vaikystės dienų. Juk šiame rašinyje visko nesūminėsi gi žmogus. Trumpai tik galima pasakyti, kad Vaižgantas yra reta asmenybė, vertas didelės pagarbos žmogus. Pav. prof. Balyš Sruga sakė: buvo šviesus žmogus visomis gyslomis, lyg šaknimis įaugęs į Tėviškės žemelę, kaip ažuolas placiomis šakomis mosuojąs ir prieš audrą ir pavėjui ir taikiam pakeleivui, ir pasaulio valkatai, visiems lygiai, visiems vienodai. visus šios žemės brolius vienodai mylėjo, visais vienodai džiaugėsi. Šviesiai Vaižganto asmenybei priminti ir jo kūrybos stiprybės pasisemti išleista A. Merklio parašyta VAIŽGANTO MONOGRAFIJA.

500 puslapių įrišta kaina \$7,— ir leidžiama VAIŽGANTO RAŠTAI, vienoje knygoje bus po 2 tomus, įrištos kaina po \$5.— Visi žinome, kaip sunki lietuviškos knygos būklė yra šiandien, būtent: didesnio skaičiaus egz. nėra galimybės atspausdinti, o kai spausdinama mažas kiekis, tai brangiai

knyga atseina, tuomet kenčia visi: autorius, leidėjas, pardavėjas ir pirkėjas. Jeigu užsisakytum knygas iš anksto, tai gal pasidarytų šiek tiek knyga pigesnė, nes leidėjai žinotų nors apytikrų skaičių, kiek reikalinga spausdinti, o tas juok nesunkiu padaryti iškirpus iš laikraščio atkarpą ir užpildžius įmesti į pašto dėžutę. Pnigū 18 anksto mokėti nereikalinga. Susprantama, kad žmonės abejoja: pinigų pasiūsiu, o gal knygos ir negausiu, nes panašų atsitikimų ir nepriklausomoje Lietuvoje, būdavo, bet čia tas klausimas atpuola.

Taigi, išpildykite šį prašymą, palengvinkite knygas išleisti. J. Karveliui, 3322 So. Halsted Str., Chicago, Ill., USA.

Užsaka u:

Vaižganto Monografiją egz.....
Vaižganto Raštų po egz.....
(10 knygų)
Pavardė, vardas.....
Gatvė.....
Miestas.....
Parašas.....

Ten už Veliunos, prie Nemuno, gražioji Raudonės pilis.

Cicero lietuviškoje padangėje

— Cicero lietuvių taupymo įstaiga — St. Anthony Savings and Loan Association, 144780. 49 Ct., vadovaujama sumanaus ir energingo lietuvių Juozo Gribauskio, auga pažymėtinu tempu. Jos neseniai atnaujintos ir pertvarkytos patalpos yra erdvios, o tarnautojos nuosirdžios ir visada pasiryžusios patarnauti. Nuo 1956 m. ši bendrovė visiems taupytojams moka 3,5% dividendą ir jis bus išmokamas kas 6 mėnesiai. Už tai vietos lietuviai džiaugiasi tokiu puikiu įstaiga ir jos vadovais.

— Prel. M. Krupavičius, švenčių laikotarpyje viešėjęs pas savo seną draugą, Sv. Antano parapijos kleboną prel. Ig. Albavičių, gruodžio 26 d. parapijos salėje skaitė paskaitą vietos lietuviams. Kalbėtojas išskėlė Lietuvos vargus, Sibirian ištremtųjų lietuvių vieningumą, senųjų Amerikos lietuvių nuo pelnus lietuviškams reikalams ir kt. Prelatas buvo atsivežęs ir stulą, padarytą lietuvių moters Sibire, kurią į laisvąjį pasaulį parvežė vokiečių karo belaisvis. Čia pat rinktos aukos, kurių sudėta apie 200 dol.

— "Cicero Life" laikraštis kalėdiniam numerijje pirmame puslapyje įsidėjo Sv. Antano bažnyčios lango vitražą, vaizduojantį Kristaus gimimą. Čia padėtas užrašas sako: "Sv. Antano katalikų bažnyčios langas pasakoja Kalėdų istoriją".

— Kun. Petras Patlaba, naujasis Sv. Antano parapijos vikaras, Ateitininkų Studijų dienoje skaitė paskaitą: "Inteligentiškumo reikšmė katalikų akcijos darbuose". Jis yra gana veiklus lietuvių tarpe ir yra šių mėgstamas.

— Jonas Mackus, gyv. 1338 S. 50 Ave., gydytojo patiriamas, turėjo atsigulti ligoninėje. Jo sūnus Algimantas yra pasižymėjęs savo eilėrašiais, kurių yra išleides viena rinkinį. Taip pat vadovauja ir literatūrinei valandėlei — Pelkių Žiburėlis, per Margučio radijo programą.

— Jonas Vaičiūnas, aktyviai besireiškiantis lietuviškame veikime ir spaudoje, kartu su savo motina — poete, rašytoja, persikėlė naują butą — 1216 So. 49 Ave. Edv. Tyl.

TRADICINIS KAUKIŲ BALIUS

1956 m. sausio 28 d. LAS Montrealio skyrus ruošia Tradicinį Kaukių Balių.

Trims geriausioms kaukėms skiriama 100 dol. premijų. I — 50 dol., II — 30 dol. ir III — 20 dol. Premijoms paskirstyti komisija bus sudaryta iš susirinkusios publikos. Premijų įteikimas įvyks 11 val.

Baliuje gros orkestras "Lithuanica". Bus bufetas su įvairiaisiais gėrimais ir užkandžiais.

Salė bus išpuošta ir iluminuota kaukių baliui pritaikintomis šviestomis.

Balius įvyks Labro Association Hall, 5101 Esplanade Str., kuri talpina apie 600 žmonių.

Pradžią 7 val. vak., pabaigą 1 val. nakties.

Maloniai kviečiami visi dalyvauti. Nepraieškite progos padėti lietuviško kaukių balius nuotaike.

Gaminkitės kaukes. Jūsų sugėbėjimas atneš Jums laimę.

Rengėjai

Labai dažnai klausama apie komunizmą ir komunistus. Dažnas juos pažįsta tik iš savo asmeniškų patirties. Dr. Juozo Kaskečio, Kanados Antibolševikinio Tautų Fronto pirmininko knyga

KOMUNIZMAS BE KAUKĖS

aptaria, kas yra komunizmas, duoda kom. internacionalų trumpą istoriją, nušviečia veiklos metodus ir santykius su tautiškumu ir religija, apžvelgia komunistinį terorą Lietuvoje, teikiant gyvų pavyzdžių ir iki šiol nežinomų ar mažai kam žinomų duomenų. Išdėstyta taip pat kovos prieš komunizmą būdai. Knyga (116 psl.) perskaitytina kiekvienam. Kaina \$ 1.50

Nelauk. Iškirpk kuponą ir siųsk "L. L." Administracijai kartu su pinigais:

Siunčiu \$ Prašau prisiųsti egz. knygos "Komunizmas be kaukės".

Pavardė
Vardas
Adresas

DETROITO KOVO SUKAKTIS

1956 m. sausio mėn. 7 d. Detroito LSK Kovas švenčia savo 5 metų sportinės veiklos sukaktį. Tos dienos 2 val. p.p. Holy Redeemer sporto salėje įvyks krepšinio rungtynės tarp Kovo jaunių ir Clevelando Žaibo ir tarp Kovo (vyru) ir Rochesterio Sakalo. — Vakare 7 val. bus koncertas — pobūvis Hispanos Unidos salėje.

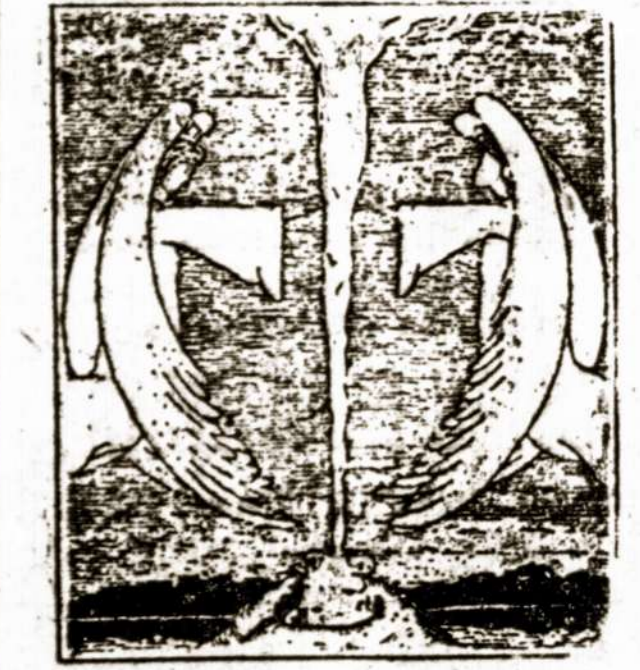
TELL AMERICANS

ABOUT LITHUANIA!

Give your English-speaking friends a book about Lithuania from "dalgininkai" of 1863 to Kaunas opera and Palanga, also about 1/3 of Lithuanian nation in the U.S.A.:

AN IMMIGRANT'S STORY

By Arėjas Vitkauskas.
Price \$3.75. Send check or money order to: Philosophical Library, Inc., Publishers P. O. Box 1317, New York 8, N.Y.
THIS IS THE FIRST AMERICAN BOOK WITH GREEN LITHUANIAN RUTA ON ITS COVER. KEEP ONE BOOK ON YOUR TABLE.

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Telef.: Grovehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal turtą ir planus.
Atlieka įvairius remonte darbus.

ĮVAIRŲ PATAISYMAI IR DAŽYMAS
NAUJŲ NAMŲ STATYBA
LIUDAS TAUJENIS
6828 S. Maplewood Ave.
Tel.: HE. 4-5848

DĖMESIO! DĖMESIO! DĖMESIO!

1956 m. sausio mėn. 14 dieną 8 val. vak. Lietuvių Auditorijoje.
3133 So. Halsted St. įvyksta

meno vakaras--koncertas

Programoje: sol. J. Krištolaitytė, muz. A. Kučiūnas ir pačių studentų pajėgos.

Po to — šoklai, grojant žinomam Balio Pakšto orkestrui. Taip pat veiks ir turtingas bufetas.

Sio vakaro pelnas eis neturintiems studentams šelpti.
Visus Čikagos lietuvius kviečiame atsilankyti ir padėti mokslus einančiam jaunimui.

Rengėjai — Lietuvių Studentų Šalpos Fondas

RADIO, TELEVIZIJOS, FONOGRAFŲ PREKYBĄ, PATAISYMAI, DALYS

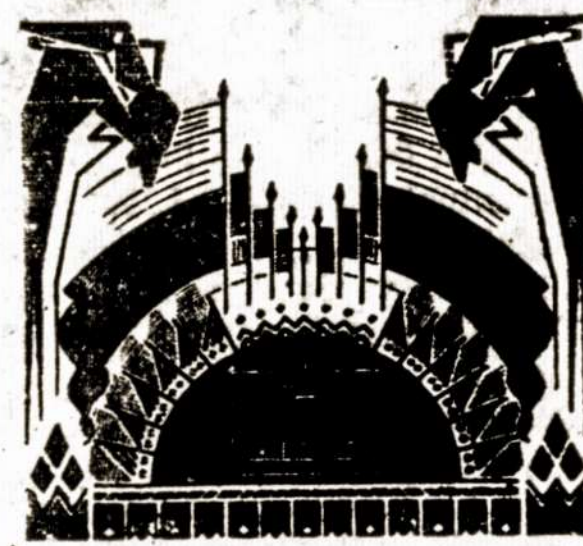
Škubus ir geras patarnavimas, garantuotas darbas:

D. DAINA
TELEVISION
sales-service

3130 So. Halsted St.
Sav. Inž. Alfonsas Semėnas
Telef.: DANube 6-6887
NAMŲ STATYBA.

NUO GYVENIMO ATSLIEKA

visi tie, kurie neseka kultūrinio, politinio bei mokslo įvykių, apie kuriuos rašo spauda. — Knygų bei įvairios spaudos gausu J. Karvelio krautuvėje, 3322 So. Halsted St., Čikagoje. Taipgi gaunama geros kokybės rašomos mašinelės, FOTO — RADIO aparatai, SIUVAMOS mašinos ir kitokių dalykų, ką bepirtumėte prieš tai pasiteiraukite, juk tai nieko nekainuos, o priešingai — turėsite naudos.

ĮVAIRŲS REMONTAI IR PARDAVIMAS

Jei norite remontuoti, pirkti ar užsakyti gerai išplanuotą, patogų gražų ir pigų namą, kreipkitės pas V. S I M K U, 4645 So. Keating Ave., Chicago 32, Ill.

Susitarimui šaukite: RELiance 5-8202
Šiokiadieniais nuo 5 val. p.p. o Šventadieniais nuo 10 iki 4 val.

Karčiama ružava--Meister Brau Tavern

Dabar randasi ne Krekenavoje, bet Brighton Parke, 2532 West 47 Street. — Kviečia atsilankyti — Sav. O. A. JOMANTAL. Tel.: VI. 7-2429.

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.
Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus.
Aprūpina gera filmine medžiaga.

TELEVIZIJOS

Įrengiu televizijos antenas, taisau radijų — televizijos — elektros aparatus, kreiptis, bet kuriuo laiku: BĀLYS BRAZDŽIONIS
4040 So. Francisco Ave., Chicago 32, Ill.
Tel.: Lafayette 3-7685.

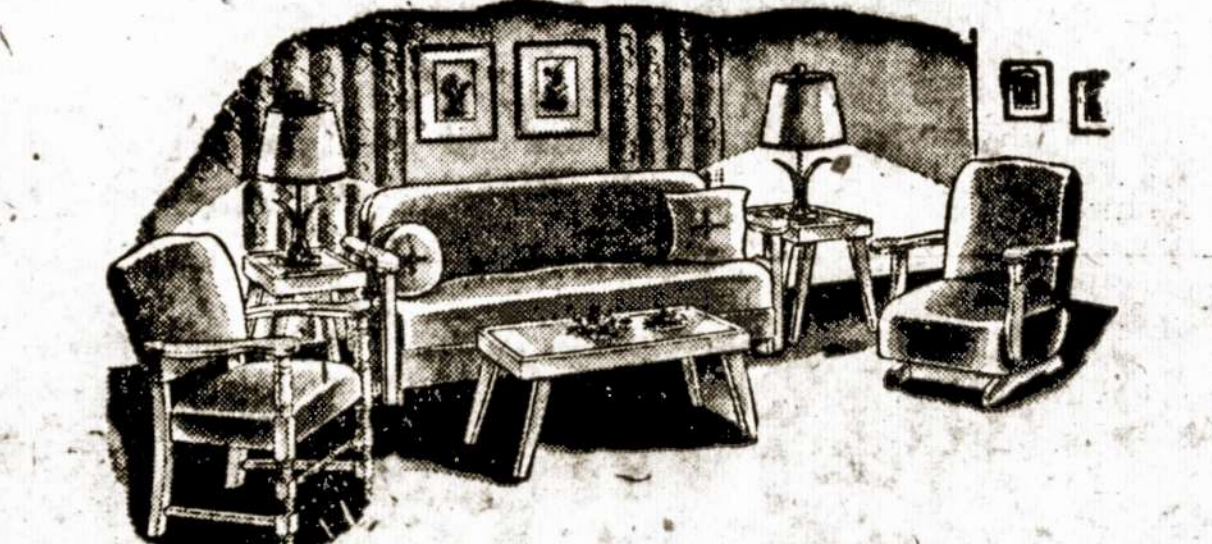
JAUKIAI

PRALEISI VAKARĄ CICERO UZEIGOJE LITUANICA
pas TADĄ KAZIMIERAITI
Čia be gardžių gėrimų ir m. kandžių, yra įvairių žaidimų: 4920 West 14th Str., Cicero 50, Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SAŽINGAS PATARNAVIMAS — NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUJI IRANKIAI KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI TAIP IR JUŠŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠICRINTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel.: WALbrook 5-9209

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus, žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje
ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.
2310 West Roosevelt (12th St.). Tel.: SEeley 3-4711
Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų

LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ
Sąžiningas taisymas už žemas kainas.
Mes rekomenduojame "ELGIN" laikrodžius.

A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNAS,
YA. 7-8266
3317 So. Halsted St.

JONO RIMAŠAUSKO

Sovietinis genocidas Lietuvoje

Tai pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje dokumentacija. Daugiau kaip 500 psl. knygeje įvardinama per 5000 asmenų ir pateikiama arti 200 dokumentų ir dokumentinių foto nuotraukų. — Tai genocido Lietuvoje enciklopedija. Knygai specialų įvadą parašė Leonardas Šimutis. Leidžia Lietuvių buv. Politinių Kalinių Sąjunga Čikagoje. Paprasta prenumerata 5 dol., garbės — 10 dol ir daugiau. Užsakymus ir pinigus siųskite: L b P K S-gos Čikagoje išdinkniui:

JUOZAS ŽIČKUS
6357 So. Albany Ave.,
Chicago 29, Ill.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituanica Ave., Chicago, Ill.
Telefonas: FRontier 6-1882.

27 metai patyrimo siuvime

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau patalsau ir persluvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3218 W. 38 St., Chicago, Ill. Telef.: YARD 7-6035

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tada, kai prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą planą. Tokį planą žino ir sėkmingai praktikuoja

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir visų PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

AUTO TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS.

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street \ Tel.: GROvehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS

Sinclair gazolinas

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. — Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS
Garažo tel: REpublic 7-9842 Namų: KENwood 8-3092
2641 West 71 Street

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS
2424 W. 69th St REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl VIRginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. PULLman 5-1270

LIUDĖSIO VALANDŲ Sankite MAZEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieša
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gaukite kopyčią artiau Jūsų namų.

KĄ JIE DIRBA

Juozas Gribauskas,

vedėjas ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION, adresu 1447 South 49th Court, Cicero 50, Illinois, praneša visiems taupytojams, kad direktoriai padidino dividendą ant visų sutauptų iki 3½% pradedant sausio 1, 1956 metais. Taipogi, kad gaus šiuos didesnius dividendus, nereikės laikyti pinigų ilgą laiką, bet bus išmokama kas šeši mėnesiai. Dabar pasidėję pinigus prieš sausio 15, 1956, gausite pilną 3½% dividendą už šeši mėnesius birželio 30, 1956 m.

PAGERBĖ J. J. BAČIŪNA

Gruodžio 11 d. Detroito, Tautinio Sambūrio iniciatyva, buvo J. J. Bačiūno šeimyniškas pagerbimas — pobūvis. Ta proga, skautų atstovai, nuykę į pobūvį, pagerbė svečią, įteikdami jam kukulė dovanėlę — menines klumpaites — medžio drožinį su tautine juoste. Ši dovanėlė įteikta kaip simbolis tauraus ir didžio patrijoto lietuvių keliui, kuriuo gerbiama J. J. Bačiūnas eidamas, visur mums tėvynės meilės, patrijotiškumo ir lietuviškumo pavyzdžiu stovi. Poniai per J. J. Bačiūną skautai įteikė gelę. Tą pačią progą p. J. J. Bačiūnas buvo apdovanotas Baltijos tunto išleistu penkmečio veikos atžymėjimo ženkleliu, kaip skautų rėmėjas. J. J. Bačiūnas būtų mielai dalyvavęs vykstančiame skautų-čių pastatyto veikalo vaidinime "Džiaugsmas", jei sutapęs pobūvio laikas jam nebūtų trukdęs.

A. B. nis

Teodoras Blinstrubas

ALto Čikagos apygardos vicepirmininkas pavaduoja pirmininką Dan Kuraitį, išvykusį trims savaitėms atostogų į Floridą.

Prof. Mykolui Biržiškai

Dėl ištikusios skaudžios nelaimės: mirus žmonai ir žentui ir dukrai atsigulus ligoninėn, o jam pačiam tenka globoti našlės dukros — Barauskienės tris mažamečius vaikučius, aukas — paramą siūsti betarpiškai: prof. M. Biržiška, 1122 So. Magnolia Ave., Los Angeles 6, Calif., arba Kultūros Fondo vardu: 1602 So. 48 Court, Cicero 50, Ill.

PRANEŠIMAS

Čikagos lietuviai skautai renka aukas Los Angelė mirusiojo tauraus tėtiečio K. Barausko šeimai parenti.

Aukas galima siūsti šiuo adresu: V. Strimaitytė, 4439 So. Taiman Ave.

LIETUVI, NEPAMIRŠK,

kad didžiausias Tavo ir mūsų tautos priešas yra komunizmas, kad prieš jį reikia nuolat veikti ir kovoti.

TODĖL:

1. Neturėk reikalų su tomis veršlovietėmis, kurios palaiko komspaudą bei veiklą;
2. Remk prieškomunistinę veiklą ir daryk pastangų atversti suklydusius tautiečius;
3. Stenkis paveikti tarptautines institucijas, spaudą ir asmenis per savo organizacijas bei asmeniškai;
4. Junkis ir junk į "L. L." skaitytųjų eiles tolimesniems darbams ir žygiams.

P. Tarutis

NEPILIEČIŲ DĖMESIUI

Prisilaikant U. S. Immigration & Naturalization tarnybos taisyklių, kiekvienas nepilietis privalo sauso mėnesio bėgyje užsiregistruoti. Blankai gaunami paštuose ir užpildžius įteikiami pašto arba Imigracijos įstaigose.

Sekantiame numery

Atkarpoje pradėdame spausdinti rašt. Balio Gražulio novelę "Atostogos lapkrityje". Be to, netolimoje ateityje pradėsime spausdinti partizano atsiminimus, išgyventus anapus geležinės uždangos, kurie, itin, bus gyvi pavyzdžiai, iškeliant karžygius ir jų istorines kovas, paillustruojant gyvais, išgyventais faktais, vaizdais. Kitame numery pradėdame spausdinti žinoma visuomenininko J. Elrodos straipsnį apie švietimą ir auklėjimą.

Pratęsimas rašinio konkursas

LS "Ramovė" Čikagos skyriaus anksčiau paskelbtas Čikagos mokykliniam jaunimui rašinio konkursas, tema "Lietuvos kovotojas Maironio poezijoje", pratęsimas iki šių metų vasario 1 d.

Rašinius gali būti parašytas mašinėle arba ranka. Premijos: 1 — 50 dol., 2 — 25 dol. ir 3 — 15 dol. Be to, "Kario" redakcija skiria kiekvienam laimėtoju po metinę "Kario" prenumeratą. Jury komisiją sudaro: J. Bačiūnas — Švaistas, D. Velička, Jer. Ignatonis ir V. Abramikas. Rašinius siūsti: V. Abramikas, 1627 So. Harding Ave., Chicago 23, Ill.

LS "Ramovė" Čikagos Skyriaus valdyba.

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris

Linksmi ir šeimyniškoje nuotaikoje sutiko Naujuosius Metus Lietuvių Auditorijoje. I pokylį buvo atsilankę svėčių — akademikų ir iš tolimesnių apylinkių.

Melrose Park

Čikagos priemiestis ir lietuvių tegyvena per 500, bet tautiniai susipratę ir turi gerą vardą ir kitataučiuose. Stambios vietinės žuvis ir politikoje, kaip: A. Jonča, net ilgametis miesto valdybos narys, arba žymus prekybininkas Jonas Gustainis, kuris vadinamas milijonierium. Dar P. Metrikas. Ir visa eilė kitų. Tremtinių ir gyvena per 100 ir dauguma turi įsigiję nekilnojamoji turta. Iš žinomų paminėtini: mokytojai V. ir A. Markauskai, kpt. Bern. Poderys su šeima, dail. Br. Murinas su šeima, J. Pažerūnas su šeima, K. Markus su šeima, V. Žilėnas, St. Vidmantas, A. Stankevičius ir kiti. Plačiai bendradarbiauja vietos lietuvių gyvenime ir remia lietuvišką spaudą.

Antanas Markauskas

Ilgametis pradinės mokyklos mokytojas ir vedėjas Nepr. Lietuvoje, kur pastaruoju metu buvo vedėju Tabariškės mokykloje, Gardliavos valsč. ir ten pat mokytojauvo ir jo žmona ir, kártu tenyščiuose buvo žymus veikėjas, neatšilikka ir Amerikoje. Nors gyvendamas Čikagos priemiesty — Melrose Parke, ir sunkiai dirbdamas įmonėje, randa laiko dalyvauti ir organizaciniame gyvenime ir einant įvairias pareigas. Yra vienas iš vadovujančių Suvalkiečių drauge ir kitose, o Melrose Parke nei viena organizacija bę jo neparsieina. Bendradarbiauja ir spaudoje. Retos energijos ir nepaprasto darbštumo žmogus.

IEŠKAU GYVENIMO DRAUGES

Nusibodo vienatvė. Ieškau gyvenimo draugės vedybų tikslu. Esu bernelis 38 metų amž. Baigęs gimnaziją ir specialią mokyklą. Smulkmenas išdėstysiu pradedus susirašinėjimą. Kreipsiu dėmesį į rimtus laiškus su foto nuotraukomis. Pageidaujanti, laiškus ir foto gražinsiu. Gali rašyti mergaitės ir našlės, ne jaunesnės 22 metų amž. šiuo adresu: P. Tarutis, 5085 Bourbonniere Str., Montreal, P. Q. Canada.

Parodėlė

Neringos knygyne vyksta Vasario 16-sios gimnazijos mokinių piešinių parodėlė. Piešiniai yra gauti per Detroito Rezistencinės Santarvės skyrių. Parodėle rūpinasi ir ją globoja Mindaugo skautų draugovė. Numatomas padaryti piešinių vertinimas, sudarant atitinkamą parodėlės darbų vertinimo komisiją ir paskirti pinigines dovanas.

Lietuviškai šeimai

reikalinga nuo 35 — 55 m. moteris lengvam namų darbui ir pagelbėti prižiūrėti du mažus vaikus. Suinteresuotosios rašo: Dr. E. Gurskytė — Paužienė, 14154 Archdale St., Detroit 27, Michigan.

PAIEŠKOMA

Antanas LAURINAITIS, apie 65 m. amž., kilęs nuo Viduklės, Raseinių apskr., į JAV atvykęs prieš I D. Kara.

Elė LAURINAITYTĖ, d. Antano, gim. JAV, gyv. rytinėse valstijose (Washington DC?).

Paiško artimas jų giminaitis, gyv. Australijoje. Prašoma atsiliepti arba žinančius pranešti šio laikraščio administracijai.

PARDUODAMAS VIEŠBUTIS (Rooming House)

19-ka kambarių su 42 lovomis 4241 So. Halsted St. Garantuotos pajamos 1.100 dol. mėnesiui.

Viešbutis parduodamas dėl to, kad šeimininkai išvažiuoja iš Čikagos.

Kreiptis nurodytu adresu, bet kuriuo laiku.

P. ir J. JOKUBKOS

TV, DEIMANTAI

IR LAIKRODŽIAI

Pardavimas ir taisymas

4102 Archer Ave., at Mozart

Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai.

AUTOMOBILIŲ FINANSA VIMAS.

Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užėikite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel: WALbrook 5-5671

Svarbus Pranešimas

Mes pranešame savo draugams, klientams ir kaimynams, kad mes dabar esame naujoje, daug geresnėmis sąlygomis

VIENNA CLEANERS TARNYBOJE

Dėkodami už Jūsų parodytą pasitikėjimą mumis, vienkart pranešame, kad mūsų valykla yra tvarkoma naujos vedėjos Mrs. Alice Potter, kurios mandagiu patarnavimu ir sąžiningu darbu būsite tikrai patenkinti.

Tikimės Tamstų pritarimo ir tolimesnės paramos.

HALSTED CLEANERS

746 W. 31 St.

1500 So. 49 Ave.

Tel.: TOWNhall 3-9695

KLUBAS JOANA

CICEROJE

Čia niekad Peter Hand neišsenka. Čia kasdien reikia keisti statines, ir kiekvienas, kam būti čia tenka, neišeis Peter Hand nemėginęs...

Vakarais čia savaigalio šokam, Kyla nuotaikos, kojos ir ūpas. Ir nuo Asbacho, Hofbräu ir juoko Susimaisio ir rankos ir lūpos.

Visus kviečia maloniai praleisti laiką

Joana ir Zigmąs Šefleriai

JONAS BUDRIKAS

1442 So. 49th Ct., Cicero 50, Ill. Tel.: TOWNhall 3-9472

JAUKUS LIETUVIŠKAS RESTORANAS IR VALGYKLA.

biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs gerimai, šalti ir šilti užkandžiai. Tremtinių megstamiausia vieta.

Erdvi salė įvairiems parengimams

4555 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Tauris gerimai, žaidimai, gera nuotaika, mandagus patarnavimas. Sav. ALEKSAS KASPERAVIČIUS

Telef.: LA 3-9859

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išat-mokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vk.

Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

8102 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill. Tel.: TOWNhall 3-9472

Ben Star
QUALITY FASHIONS

Chicago's Smartest Styles for Men and Women

4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3900
Open Mon. & Thurs. Noon 'til 9 P.M.; Other days 9:30 to 5:30

KREIPKITE PŲ LIETUVI PARDAVĖJA

JONA KANI

IR BŪSITE MANDAGIAI APTARNAUTI

GINTOJE KALBOJE

Didžiulis pasirinkimas įvairiausių plokštelių žemiausiomis kainomis Boleslavo ir Stasės Lingevičių prekyboje.

Melody Radio and Record Shop

Klasikinės muzikos plokštelės \$1.98

3-jų greičių patefonai nuo \$17.95 ir daugiau.

Kalėdiniai albumai, televizijos, radijo, patefonai, įvairios plokštelės nuipigintomis kainomis.

Mes taisome įvairių firmų televizijas, radijas ir patefonus.

Pašaukite: LAfaytte 3-1555 arba atvykite pas mus į 3310 So. Halsted, St. Iškvietimas kasuoja tik \$3.00

SKANIAU, ŠVARIAU IR JAUKIOJE APLINKOJE

Jūs pavalgysite pusryčius, pietus ir vakarienę lietuviškiu laikomąje valgykloje

Antonette's Lietuviška valgykla

3206 South Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuviški ir vietiniai valgiai, mandagus patarnavimas, žemos kainos. E. Galminienė ir Z. Gražienė, sav.

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausainius šviežius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirksite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Litanica Ave. Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautuvinių šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveltakos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duona Visad Žydi Kaip Auona

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: Prospect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečadieniais ir sekmadieniais, ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACĖ
Tel.: RE 7-7868

Tel.: HEMlock 4-5815

Dr. Ant. Narbutas

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 So. Western Ave.
Prima: Pirm., treč., ketv. ir penkt. 6:30 — 8:30
Antradieniais: nuo 10 iki 12 v. ryto.
Šeštadieniais: nuo 2 iki 4 val. popiet.

Tel.: ofiso AR 6-0161

rez. GR 2-9203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS

Gydytojas ir Chirurgas

2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

Val.: 1—3:30, 6—9 p.p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p. penktad.

Tik susitarus trečadieniais.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.

Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:

nuo 10 iki 12,

nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.

Išskiriant trečadienius ir sekmadienius

Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.

Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949 namų CE 3-7786

Dr. K. GUDAITIS

Gydytojas ir chirurgas.

Ofisas — 10756 S. Michigan Av.

Tel.: INtercean 8-7654.

Butas — 10059 S. Perry Av.

Priėmimo valandos:

Trečadieniais: nuo 9 iki 12;

Šeštadieniais: nuo 10 iki 3;

kitomis dienomis: nuo 9 iki 12,

ir nuo 1 iki 4 ir nuo 6 iki 8.

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street

Tel.: VIRginia 9080 ir 908L

Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko

Pr. Šimkaus.

Keliaudamas per Tawn of Lake, užusk į

"DUBYSĄ" Svetainę,

4555 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Tauris gerimai, žaidimai, gera nuotaika, mandagus patarnavimas.

Sav. ALEKSAS KASPERAVIČIUS

Telef.: LA 3-9859

